

125-126

18141

UJ LAPOK

Texas postai póstó társaság által engedélyezett
 aprotári Dir. Gen. PTT No. 1911/1934

3 Lei

Főszerkesztő:
 dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
 V. évfolyam, 125 (1272) sz. * Csütörtök, 1936 június 4

Főmunkatárs:
 dr. Gyárfás Elemér

Három új görögkeleti püspök hivatali beiktatása

A király kiemelte az oradeai püspök különleges nemzetvédelmi hivatását

Bucuresti. Saját tud. Hétfőn délben történt meg a szokásos ünnepélyes külsőségek között **Leu Grigore** argesi, **Colan Nicolae** cluji és **Popovici Nicolae** oradeai görögkeleti püspökök beiktatása a királyi palotában. A püspökök beszédei után az uralkodó minden új püspökhöz külön beszédet intézett.

A cluji püspökhöz intézett szavaiban rámutatott arra, hogy milyen különös nagy jelentősége van a román nemzet életében a cluji görögkeleti püspökségnek. Kihangsúlyozta azt a tényt, hogy Cluj egyetemi város, ami szintén magas feladatot ró az ottani püspökre, de emellett a cluji egyházmegye hívei között nagy számban van a falusi lakosság, amely gondos felki vezetését igényel.

Az oradeai püspökhöz a következő szavakat intézte az uralkodó:

— Te vagy egyházunk legfiatalabb püspöke és téged Románia legfiatalabb püspökségének a vezetésével bízott meg az Ur. Az iskola és a hadsereg mellett te vagy a románság legfőbb védelmezője a nyugati határon. A román elem megerősítése azáltal, hogy szorgalmasabbakká, derekabbakká, jobbakká teszed őket a többiekénél, ime ez a fő küldetés, amelynek Bihor ama vidékein meg kell felelned. A határvidéki püspökségek erődök, amelyek meg kell törniök az ellenséges hullámoknak.

Az Isten harcosa vagy, de ne feledd sohasem, hogy nemzeted harcosaként is kell állnod helyeden.

A király beszéde végén a jelenlegi püspök elődjének emlékét méltatta.

Csehszlovák kitüntetés Mihály nagyvaidának.

Bucuresti. Saját tud. Jean **Seba** bucaresti csehszlovák követ tegnap délután kihallgatáson jelent meg a királynál és átadta a legmagasabb csehszlovák kitüntetés jelvényét, a Fehér Oroszlánrend nagyszalagját, amellyel a köztársaság elnöke **Mihály** nagyvaidját kitüntette. Az uralkodó a jelenleg tanulmányi kiránduláson levő nagyvaida nevében köszönetet mondott a magas kitüntetésért.

A bucaresti új csehszlovák követ bemutatja megbízó levelét Károly királynak.

Bucuresti. Saját tud. **Kassidólk**, az új bucaresti csehszlovák követ kedd délelőtt mutatta be megbízólevelét a királynak. Az esemény alkalmával mondott beszédében hangsúlyozta annak szükségességét, hogy a két ország közötti harmonikus együttműködés fenntartásáért. A megbízólevelét átnyújtásának szertartása után **Titulescu** hosszabb kihallgatáson maradt a királynál.

Pünkösöd után

Irtó: Kovács Dénes

A székely nép idei pünkösdi búcsújárásában a korábbi éveknél is nagyobb volt a vallásos elmélyedés. Ennek jelentőségét emeli ki a cikk írója, ki egyik székely falu lelkésze.

Kinyíltak a földnek, a természetnek szép ajándékai: a pünkösdi rózsák. A pünkösdi rózsák nyílásakor a székely lelkek is kinyíltak, kitérültek. Fogadták az Eg nagy ajándékait, a Szentlélek hét ajándékát — Mária öléből!

Nagy lélekgyógyások ébrednek a székely nép lelki világában már piros pünkösöd ünnepei előtt. Lázás készülődés a sumuleui búcsúra. Megmozdult a falvak népe. Felmozdult a népek a lelke. Kiszítette a szívét, hogy elvigye ajándékul „sumuleui Máriának!” Aranyat, ezüstöt nem vitt — elvitte hát a szívét, szívének szeretetét, meleg ragaszkodását, gyökéri hódolatát...

A múlt napok szép, léleksimogató emlékei, mielőtt lemerülne az idő rohanó, mindent elsodró folyamába, újra, még egyszer visszacsordulnak a lélekbe s megtelik az emlékezet. ...A székely mezők, erdők tele voltak a rózsafűzér imavirágaival, visszhangzottak a máriás énekeknek a százados esztendő népi lélekből fakadt síró-zokogó-bizakodó dallamaitól. Verőfényes májusi napsütésben zászlóslöbögők szalagjait lengette a suhanó szellő, csengők csilingeltek, imák szálltak napkeltétől napnyugtáig. Csillagfényes éjszakában szárnyalt, zokogott az ének: „Boldogasszony, Édesanyánk, légy tovább is velünk!”

Mentek, mentek, egyre mentek, új és új csoportok, ömlött a falukból a nép. Verő esőben és szárfító napsugárban egyre hullott az ajkáról az imagyöngy, szakadatlannal szárnyalt az ének... Erdő, patak, virág hallotta, lenge szellő vitte már előre Máriához!

Felejthetetlen képet láttam pár évvel ezelőtt egy nagyobb képkiállításon. A megragadó festményen mingyárt szembetűnt egy anya sugárzó alakja. Különböző irányból emberi alakok jöttek feléje. Látszott rajtuk, hogy sokat küzdöttek, szenvedtek. De az öröm is megcsillant arcukon, mikor meglátták az édesanyát, aki felé közeledtek. A kép címe ez volt: „A gyermekek visszajöttek Édesanyjukhoz.”

Ez a kép idéződtől fel előttem roppantul megnagyítva méreteiben, élvelevenen, mikor négy égi tájról, minden irányból jöttek, érkeztek a székelyek Égi Anyjukhoz, lelküknek Anyjához, a sumuleui Boldogasszonyhoz.

Érdekes megnézni búcsúsok érkezését. Közükben rózsafűzér, hátukon batyu, benne földi gond, Testükben-lelkükben fáradtság, amelynek nincs pihenése másutt, mint annak lábainál, akinek ölében pihen a kis Jézus. Szívükben bűnük feketesége, nem törülheti le onnan más, mint a „Bűnösök Menedékének” égi közbenjárása. Mögöttük hosszú út. Minden porszeme, amely lépéseiket őrzi, tanuja imádságos lelküknek és annak, hogy a szívük hozta.

Egy népes keresztalja most érkezett éppen. Kaménykötésű székely legények izmos karja biztosan tartja a hármas ruddal bíró hatalmas zászlóslöbögőt. Két oldalán kisebb zászlókat lan-

Megindultak az előzetes megbeszélések a genfi Népszövetség rendkívüli közgyűlése felől

Argentína megbízottja írásban is beadta az összehívás iránti indítványt. Tárgyalás Olaszország megbízottjával

Genből jelentik: Argentína népszövetségi képviselője **Avenol** főtitkár kérésére kedden este írásban is benyújtotta kormányának azt az indítványát, melyben a Népszövetség közgyűlésének összehívását kéri. **Avenollal** folytatott megbeszélése után az argentin megbízott újságírók előtt kijelentette, hogy a közgyűlést június folyamán egybehívják, hogy az olasz—abesszin helyzetet megvizsgálják.

Avenol még az est folyamán megbeszélést folytatott Olaszország népszövetségi megbízottjával is, aki súlyt helyezett arra, hogy a Népszövetség rendkívüli tanácsülésével egyidőben a 18-as bizottság is üljön össze, mert csak ez a bizottság illetékes a megtorlások megszüntetése ügyében.

Az olaszok kiadták az abesszin háború összegező veszteséglistáját.

Rómából jelentik: Kedden tették közzé az olasz—abesszin háború utolsó veszteségnevsorát. Eszerint: április 16-tól kezdve elesett 90 ember, sebesülésébe belehalt 20, eltűnt 6, bal- és betegségek miatt meghalt 306 ember. A hadműveletek megkezdése óta 1304 ember halt meg.

1935 január 1-től, vagyis az első csapat-szállítások megkezdése óta összesen 2313 em-

ber, a bennszülött katonák közül 1513, a munkások közül 433 ember halt meg.

A népus uralkodónak kijáró fogadtatást kíván Londonban.

Londonból jelentik: Az „Abesszinia” baráti nevű alakulat lelkes fogadtatásban akarja részesíteni a négust Londonban.

Lapjelentések szerint a kormány a külügyminisztérium egyik tisztviselőjét küldi ki a volt abesszin császár fogadására és hivatalos körök általában csak magánszemélyként akarják kezelni a négust. **Haile Szelasszié** azonban uralkodót megillető fogadtatást kíván és ragaszkodik ahhoz, hogy **Eduárd** király is fogadja. Ezek a körülmények súlyos zavarba hozzák az angol kormányt.

Olaszellenes tüntetés a népus scuthamptoni partraszállásakor.

Londonból jelentik: A népus szerdén délután száll partra Southamptomban. Több baloldali és pacifista alakulat olaszellenes tüntetésnek akarja megrendezni a népus bevonulását, melynek utiránya némi kerülővel, tüntetőleg a Buckingham-palota főhomlokzata előtt halad el.

A népus különben kijelentette, hogy sem legyőzetését, sem országát meghódítását nem hajlandó elismerni.

ORSZ. SZÖVEGYENYI-KÖNYVTÁR
 Hírnyom — Forgóiratai
 1936. 6. 10. / 32. sz.

get a szél székelty leányok kezeiben. Mögöttük férfiak, asszonyok, gyermekek. Lehetnek úgy ezren. De mögöttük újabb és újabb ezrek jönnek. Fogadják őket a harangok zengő szava s újra és újra frissen fölszendül a tömegek éneke. Örülnek a viszontlátásnak, mint a gyermek, amikor visszatér anyjához.

Ugy elnéztem, amint sorjában, rövid időközben érkeztek a búcsúsok sok ezrei. Itt van a székelty nép. Lelkét csokorba kötötte, elhozta s felnyújtotta Máriának. Lehajlik, mosolyog égiszében s gyógyít az Égi Anya s úgy küldi vissza népét megvigasztalva, megacélozva lelkét új életküzdelmek elbírására.

Érdekes megnézni a búcsúsok érkezését. De megható látni a búcsúsok elbúcsuzását is.

Mikor visszaindulnak, megállanak még egyszer Mária előtt, énekel búcsúznak, zászlóikat lengetik, mintha lelküket hajtogatnák hódolatuk jeléül. Fáj a szívük, hullanak a könnyeik, hogy el kell válni Tőle, lelkük Anyjától.

Amikor ezeket láttam, éreztem s értettem meg: mi a sumuleui Mária ennek az árva népnek. Ő a mi Boldogasszony Anyánk, aki elvezet a keresztnek tövébe, ahol az életharc elesett katonája újra él, a bűnös visszatér, a fuldokló reményű lélek újra fölegyenesedik s régi jó erkölcsök új ereje és reménye gyul föl a csüggedt emberi szívekbe.

Mint a májusi eső az eltikkadt rögöknek, fönnyadt fűszálnak, olyan volt ez a búcsújárás a székelty népnek. Az ég harmatja permetezett el elaszott székelty lelkek ugarára. Ez a nép katolikus hitét Mária öléből vette, kapta. Most is Tőle, a Szentlélek Mátkájától fogadja a hét égi ajándékot. Máriás őseinek lelke újra felragyogott a késő unokák lelkületében, megnyilatkozásában. A Szentlélek ereje termékenyít a székelty ugaron. Örök ígérettel sugározza kitörülhetetlenül a tántorgó lélekbe: Eljetelek, akarjatok, szeressétek az Egyszemélyt, önmagotokat s egymást!

Az ideai sumuleui búcsú igazi lélekújulás volt. Tisztító lélekvihar. Olyan, amely nem pusztított, hanem életet légtört adott, villámai-val nem süjtött, hanem az ősi tűzhelyek melegét gyújtotta föl újra. A Lélek jött a galamb röpdésével, nyomában, fehérszárnyu szelid béke szállott a székelty lelkekre, mint hófehér galamb a cifrafaragásos székelty kapura. A Lélek jött a vihar zúgásával, a tűz erejével s fényt derített és meleget árasztott egy egész nép lelkébe.

Mily roppant erő megnyilatkozása volt az ideai nagy lelki összesereglés is a hit síkján. Itt éri az ember, mily nagy igazság rejlik Szabó Dezső szavaiban: „A katolicizmus az összefogott kéz, a kiépített akarat, a megcsalhatatlan vigyázás.” Valóban a hit a legmélyebb gyökér egy nép életében.

Ha ezt a nagy lelki manifesztációt, roppant erőmutatást át lehetne vinni valamiképpen a nép mindennapi életébe: csodálatos dolgok teremnének! Ha nemcsak ünnepi fellángolás volna, hanem a hétköznapi napoknak is folytonosan ható ereje! Ha a hit erejében egybeépített akarattal, éber vigyázással ezek a lelkek mindennap összelobognának, mint egymásmellé rakott tűzek, a szebb jövő holnapjai felé, akkor nem féltésem népem sorsát!

Egy nép életét is, mint az egyéni sorsokat, a Gondviselés vezeti.

Bizunk benne, hogy Isten Anyja, aki oly közel áll a világot kormányzó égi Kézhez, oltalmazó gondoskodásával közbenjár, hogy ez a nép tovább éljen megtartó hitében.

Ezekről gondolkozva az elcsendesült estében, a sötétség ellenére biztatón ragyogtak le a csillagok. Mária égi szeme — éreztem — szeliden tekint végig a székelty erdők és mezők világán!

Figyelem!

Soha nem hallott olcsó áron szerzhető be a neves rádiószónok

Tóth Tihamér

összes legjaválóbb művei.

Mélyen leszállított árak! Ritka alkalom!

Prédikációs könyvek:

Krisztus király	340 h. csak 240 lei
Tízparancsolat I.	340 " " 240 "
Tízparancsolat II.	340 " " 240 "
Hiszek egy Istenben	340 " " 240 "
Hiszek Jézus Krisztusban	340 " " 240 "
Hiszek az egyházban	340 " " 240 "
A szenvedő és győzedelmes Krisztus	340 " " 240 "

Vidéki megrendeléseknél plus 15 lei portó

Részletfizetési kedvezmény.

Megrendelhető:

Kapható könyvosztályunknál

* A szívburok, a szívbillentyűk és a szívmok megbetegedéseinek kezelésénél a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűviz fontos segédeszköz, mely reggel felkeléskor egy kis pohárral bevéve a tápcsatorna tartalmát biztosan felhigítja és azt minden megerőltetés okozása nélkül igen könnyen levezeti. Az orvosok ajánlják.

Dr Bitay Arpád: Az alba-iuliai római katolikus székesegyház és környéke

Az 1936. június 7-iki püspökszentelés emlékére, Alba-Iulia, Püspöki Lyceumi könyvnyomda, 1936. 16 oldal, 5 képpel, 10 lei.

A közeli alba-iuliai püspökszentelés nagy érdeklődést vált ki minden oldalon. Tömeges jelentkezések biztosítják már előre is a nagyhorderejű esemény méltó és nagyszabású lefolyását és keretét. Küldöttségek és érdeklődők felvonulásától lesz hangos az alba-iuliai régi vár és imádságos az ősi székesegyház. Első sorban az ő számukra állította össze fentti kis tájékoztatót a közismeret, történeti tudásban tekintély Bitay professzor.

Az alba-iuliai püspökök püspökkészítelésének adatai nagyon is érdekesítő és gyakorlatban kiválóan használható útmutatót adnak kezünkbe a régi vár multjáról, épületeiről, a székesegyház külsejéről és belsejéről. E kis füzettel a kezében bárki maga is végigjárhatja a vár minden zegét-zugát, végigélvezheti az ősi katedrális minden szépségét. Megelevenedik előtte a régmúlt, az egész középkor, mely itt zajlott le, hogy az ősi fejedelmek fénykorának adja át helyét s a máig elvezessen. Nemcsak közismert adatok vonulnak el előttünk a fentti írás nyomán. Uj, eddig még nem hallott, betűfestéket nem látott történelmi újdonságok lepnek meg a kis füzetben. A történettudós és a helyi viszonyokkal jól ismerős szakember összesűrített mondanivalója az egész munka. Fel is hívjuk reá minden püspökszentelésre készülőnek és érkezőnek a figyelmét. De az Alba-Iulia iránt érdeklődőknek is melegen ajánljuk. Minden onnan kikerült pap és vendiák örömmel fogja olvasni adatait. Komoly kutató meg semmi-képen sem nélkülözheti ezt az alapos összefoglalást és új adatfelvonultatást. A kis tanulmány aktualitásán kívül maradandó értéket képvisel.

BARÁTH BÉLA dr.

Meghalt dr Jancsó Ödön. Clujról jelentik: Kedden temették el általános nagy részvét mellett Kézdivásárhelyi Jancsó Ödön dr-t, a Református Kórház sebész-főorvosát, ki egyik jeles tagja volt az itteni orvosi karnak. A magyar társadalmi mozgalmakban is áldozatkész odadással vett részt s szorgalmas munkálkodása között különösen sok gondot fordított a szegények ingyenes gyógykezelésére. Jönvő nőgyógyász volt s több tudományos, közművelődési és társadalmi egyesület munkás tagja. Hatvankét évet élt s hivatása teljesítése közben szerzett betegsége okozta halálát. A családjára által kiadott gyászjelentés megható szavakkal írja: „Legyen nyugalma csendes abban a földben, amelyet oly határtalanul szeretett és amelyért annyit dolgozott.”

Az Ako-Máru útja

Egy japán hajó regénye

Írta: Kovrig János 47

Helen tanácstalanul álldogált mellettük. Róla teljesen megfeledkeztek. Világos volt előtte, hogy ő itt felesleges ezen a délutánon.

— Bocsánat, hogy zavarom önöket, — szölt végül. A két férfi elhallgatott. — Viszontlátásra, Hans!

A fiú meghajolt és jelentős nyomatokkal felelt: — Holnapig...

Most dr O'Brian is feállt a viskis ládáról, melyen helyet foglalt az imént és mentegétdözve mondta:

— Bocsásson meg, Helen, hogy megzavartam magukat. A sétatédelzetről hallottam a fúvola hangját és nem tudtam ellenállni a kísértésnek. Igaz, holnapra állapodtunk meg... De ne felejtse el: repül az idő és holnapután már San Franciskóban vagyunk.

— Nagyon jól tette, Mr. O'Brian! — fejelte a lány és eltávozott. Mikor a lépcsőkön járt, melyek a sétatédelzetre vezettek, lágy cirógatást érzett a keblén. Az orchideák voltak, a báró ajándéka.

28.

A stewardessek ismét kimonóba öltöztek és

úgy lépegettek a sétatédelzeten, mint tündérei annak a tavasznak, melynek lugasában a szuki-jákis vacsorát adták. A purser, igen tapintatosan, a rendezésre vonatkozólag kikérte Mrs. O'Brian véleményét. Várakozásában nem csalódott, mert mindenki megelégedetten foglalta el helyét, olyan volt az egész gyülekezet, mint egy ünnepre összegyűlt család.

Mrs. Grady trónolt a főhelyen, a kapitány mellett, odakerült a professzor bácsi is, meg Mr. Price. Helenék asztalánál az elsőtiszt foglalt helyet és az öreg Thompson. O'Brianék elváltak egymástól és két, különböző asztalnál gyártották a jókedv ártalmatlan sziporkáit. A szinpadhoz közel volt egy kisebb asztal. Mr. Craven kapott helyet ottan azzal a hölgygel, aki démon-ruhájában meghódította a bálón. Ugy látszik, nemesak a hódításban volt ügyes, hanem az áldozat megtartásában is. Hamar kitálla, hogy Mr. Craven semmiről sem lehet huzamosabban beszélni az ő üzleti ügyein kívül. Csodálatosképpen rövid idő alatt sikerült annyit ellesni, eltanulni a kiutól, hogy most úgy beszélt „a vállalat”-ról, mintha szakértő lenne. Mr. Craven természetesen nem táplált illuziókat hölgye szaktudását illetőleg. De mulattatta a sok, kedves csacsóság, amit komolyan előadott neki a nő és örült, hogy talált végre valakit, aki polgári gondolkozásmódja miatt nem szidja, hanem még szórakozást keres an-

nak témakörében.

— A leülés még csak megy. De hogyan fogunk innét felkelni? — sóhajtott Mr. Thompson, mikor Helenékkel együtt helyet foglalt a japán ülővankoson, az arasznyi lábakon álló, lakkozott asztalka mellett.

— Igy vannak önök mindennel, ami Keletről jön, — mondta Mr. Mátuszja kissé maliciózan. — Először odavannak érte, azután megunják és végül készek az itélettel: nem nekünk találtak ki!

— Mondja meg őszintén, Mr. Mátuszja: önöknek nem fájdul meg a lábuk az ilyen, földönvaló ülésnél? Hiszen székekhez vannak szokva itt, a hajón! — kérdezte Mr. van der Sande.

— Megfájdul, ez kétségtelen. De mi nem szidjuk mégsem a szokást, mely Japán szerény gazdasági viszonyainak olyan jól megfelel. Hanem nevetünk és azt mondjuk: elszoztunk tőle.

— Azt akarja mondani, hogy a vankosokon való ülés praktikusabb, mint a szék? — hangzott a kérdés tovább.

— Bizonyos körülmények között igen. A szék nagyobb mérete tette költségessé az önök házibutorzatát, sőt a lakás méreteire is befolyással volt. Mi szegények vagyunk és amint átvesszük a széket, át kell vennünk a többit is, ami azután elviselhetetlen fényűzést jelentene számunkra.

Schuschnigg kancellár a Habsburg-kérdés érdekében utazott Olaszországba?

Párizsból jelentik: Schuschnigg kancellár váratlan olaszországi útja és azok a hírek, hogy találkozni fog Mussolinivel is, Párizsban a legnagyobb figyelmet keltették. Politikai és diplomáciai körökben fantasztikus hírek terjedtek el ezzel kapcsolatban. Többek között azt beszéltek, hogy Schuschnigg most már végleg elhatározta, hogy Ausztriában végrehajlja a Habsburg-restaurációt és azért utazott Olaszországba, hogy meggyőzze Mussolinét az azonnali restauráció feltétlen szükségességéről.

Az *Oeuvre* (Daladier lapja) tudni véli, hogy az olasz kormány május 20-án utasította külföldi diplomáciai képviselőit,

érdeklődjenek kormányaiknál, milyen álláspontra helyezkednek a Habsburgok visszahozatala esetén.

Ugyanekkor utasítást kaptak arra is, hogy közöljék az illetékes kormányokkal az osztrák kormány ígéretét, mely szerint a Habsburg-trón visszaállítása esetén Ausztria rendjét feltétlenül biztosítani tudják, annál is inkább, mert a lakosság 99 százaléka monarchista.

Az *Echo de Paris* szerint úgy látszik, hogy ezeket a híreket központi irányításra terjesztik Párizsban. A lap megjegyzi, hogy a híreket fenntartással kell fogadni.

Megtámadták a Blum Leo képviselői mandátumát

Százharminc nagy üzemre terjedt el a Párizs-környéki nagy sztrájk

Párizsból jelentik: A mostani mandátum-igazolási eljárás során a szociálisták és kommunisták különösen arra törekednek, hogy Chiappe párizsi községtanácsi elnök és Doriot disszidens kommunista mandátumát megsemmisítsék. Az ekörül folyó harcok ellenhuzása az, hogy jobboldalról Blum Leo mandátumát is megtámadják. Sabatier képviselő, aki legutóbb a narbonnei kerületben Blum Leo ellenjelöltje volt, Blum mandátumának megsemmisítését kéri. Sabatier választási erőszakosságra, vesztegetésekre, érvénytelen választási igazolványok felhasználására és más szabálytalanságokra hivatkozik. Szerinte Blum család módon biztosított magának néhány száz szavazatot és csak így tudott többséget szerezni, holott valójában pótválasztást kellett volna tartani.

A Szakszervezetek Szövetsége ellenőrzési jogot akar kapni a megyei és községi közigazgatásra.

Párizsból jelentik: A sztrájkmozgalom egyre terjed. Most már 130 nagy üzem munkásai szüntették be a munkát. A Párizs-vidéki széniparban a munka csaknem teljesen meg-

akadt. Rendzavarás nem történt, de egyes üzemekben, mint pl. a Ford-gyárban ferde helyzet állott elő. A Ford-gyár munkásai ugyanis heti 37 órát dolgoznak és munkabérük meghaladja a szakszervezetek által megállapított bérszínvonalat. Most 40 órás munkahetét követelnek, de a mai munkabérek mellett. A gyárvezetőség hajlandó belemenni a munkabérek emelésébe, de csak a szakszervezetek által megállapított munkabérek alkalmazása mellett.

A sztrájk folytonos terjedése különben összefüggésben van a Szakszervezetek Szövetségének azzal a kívánatával, hogy ez a szövetség a jövőben kormány támogatása fejében a megyei és községi közigazgatásban a maga ellenőrző bizottságának is hatáskört követel.

Kertrendezést, alakítást vállal, terveket készít
Székely Lajos műkertész
Oradea, Bui. Regele Ferdinand 26.
(Pénzügyigazgatósággal szemben.)

— De hiszen sem Mr. Thompson, sem édesatyám, nem szívtak semmit, — mondta csodálkozva Helen és értelmetlenül nézett az első tisztre.

Ez különös neveléssel felelt a lánynak. „Ezt valami bántja”, gondolta Helen és elhatározta, hogy nagyon kedves lesz hozzá.

A szinpad lila fülhomályában elhelyezkedett az alkalmi zenekar. Virágos kimonóban, a gesák ősi hajdizsévével ékesítve jött a *sámisen* (japán gitár), a *koto* (hárfa) játékos. énekesnők, krétafehérre porzott arcuk, szájuk, szemöldökük festése, nyakukon a két barna vonal a konty alján, különössé tette megjelenésüket ebben a szokatlan, színes világításban. Valamennyien vánkosokra ültek, némán nézték a közönséget, mintha a későnézőkre várnának, akik Japánban vett kimonóikkal bajlódtak és most, félig-meddig szabályos öltözetben végre megérkeztek, japánosítva játszani. Bár a férfiak is többnyire úgy vették fel a dominót, mint a fürdőköpenyt szokás, főleg a nők öltözte volt neveléses. Nem tudtak mit csinálni a hosszú *obi*-val, melynek derékrecsavarása külön szakértelmet igényel. Mr. Mátuszujá figyelmesen nézgette őket, azután Helenhez hajolt és halkán mondta neki:

— Örülök, hogy maga nem huzott ilyen maskarát.

Helen nem tudta, mit feleljen erre. Sze-

rencsére a zenekar abban a pillanatban játszani kezdett, a pincérhad pedig megjelent az étellel. Édesen szálltak az ének- és zenéhangok. az epedő, sóvárgó, szerelmes dal, mely széltében-hosszában zeng fenýőfás, virágos Japánban. A szilvavirágok közül színes foltokat hintettek a lámpionok a földre, ruhára, kézre. arca, a kerek asztalokra, melyeken lakkozott fátálcáskákban gözölgött a hig. zöldséges halleves és kicsiny üvegekben állott a száké, a japán rizsbor. Helen az elsőtiszt példájára ajkához emelte a leveses tálcáskát, kiitta belőle a szokatlan folyadékot, azután evőpálcikát vett a kezébe és eredménytelen kísérletet tett a hálnak és zöldségnek szájához való emelésére.

— Nézzen csak oda, hogyan esznek a pálcikákkal a japán gyerekek! — mondta Mr. Mátuszujá.

Valóban kedves látványt nyújtott a helyiség egyik sarka, ahol a japán utasoknak terítették. Komoly arccal, csillogó szemekkel és duzzadó pofácskákkal szedték magukba az ételt a japán csemeték, kezükben olyan biztosan állott a két, kis fapálca, mint a mienkben a kés, vagy villa.

— Na, idefigyeljen, Miss van der Sande! — szólalt meg végül az elsőtiszt. — A hüvelykujja tövével szorítsa be az egyik pálcikát úgy, hogy ne mozduljon. Azután fogja a hüvelyk- és mutatóujjával a másik pálcikát és ezt moz-

Minden télen az ágyhoz volt szögezve reuma miatt

Noha még egészen fiatal volt

E fiatal teremteté eddig sokat szenvedett. Még alig 20 éves és mégis — hat éven keresztül — minden télen ágyhoz volt szögezve reumával. Az elmúlt télen változás történt. Elkezdett Kruschen söt szedni és azóta a reumatikus fájdalmak teljesen elmúltak.

„20 éves vagyok — írja nekünk — és hat éven keresztül szenvedtem reumában. Rettenetes fájdalmaim voltak lábamban, minden télen ágyban kellett maradnom és a térdem és lábfejem meg volt dagadva. Mult télen, egy igen heves roham után, elkezdtem Kruschen söt szedni és azóta a reumatikus fájdalmak teljesen eltűntek, hála ennek a csodás készítménynek.” — M.

Tudja, mi okozza a reumatikus fájdalmakat? Semmi egyéb, mint húgysav-kristályok, melyek tühegyesek és amelyek akkor keletkeznek, amikor a szervezet nem eliminálja rendszeresen szervezetünkben a mérgező anyagokat. Kruschen a leghatásosabb szer a kristályok eltávolítására. A Kruschen tartalmazta számos sónak az a tulajdonsága, hogy teljesen feloldja a húgysav-kristályokat.

A Kruschen só az ország minden gyógyszer-tárában és drogeriájában kapható. Nagy üveg 95 lel, kis üveg 60 lel.

Ujabb csapatmegerősítések érkeztek a jeruzsálemi angol helyőrségre

Katonai kényszerrel nyitatták ki a sztrájkoló üzleteket

Jeruzsálemből jelentik: A Jeruzsálem—liddai vasúti pályán a zavargók felszakitották a sineket. Ismét több helyen voltak lövöldözések is. Lapjelenk szerint az angol helyőrségre ujabb csapatmegerősítések érkeztek, úgy hogy a helyőrség létszáma eléri a 8 ezer főt. Az angol közelkerületi légi haderők főparancsnoka Beirutba érkezett.

A palesztinai kormány a sztrájk letörése végett szükségrendeletet adott ki, mely felhatalmazza a kerületi biztosokat, hogy az összes üzletek kinyitását elrendelhessek. A rendelet megszegése büntetendő. A szükségrendelet rendőri határrkörrel ruhazza fel a katonaságot.

Alfonz volt spanyol király Magyarországon állítja fel családi temetkezési helyét. Magyaróvárról jelentik: Szombaton szentelték fel a Frigyes főherceg magyaróvári birtokán épült kriptá-templomot, a család új temetkezési helyét. A templomot megtekintette legutóbb Alfonz volt spanyol király is, aki közeli rokona a főhercegi családnak és kijelentette, hogy saját családjának temetkezési helyétől is a magyaróvári kriptát választja.

gassa, ezzel terelje, szorítsa az ételdarabkákat a másik pálcikához.

Helen figyelmesen követte a tanácsot és hamarosan elég türelemmel kezelte a keleti evőszerszámot.

Most fabödönökben rizst hoztak minden asztalhoz és egy miniatűr tüzhelyet, melynek faszénparazsa felett serpenyőben olaj, zöldség és hus sistergett. Egy stewardess az asztal mellé térdelt, friss zöldséget tett a serpenyőbe, ujabb husdarabkákat és kínálta a vendégeket rizzsel a bödönből, kész falatokkal a serpenyőből, melyekre nyers tojást ütött.

— Ez a szukijáki, — figyelmeztette Helent Mr. Thompson.

Az igen izletesnek találta a kissé édeskés húst, zöldséget, melyhez kitűnően illett a gözölt, japán rizs és Mr. Mátuszujának kedveskedni akart a bókka!

— Felséges ez a japán étel, valóban büszkék lehetnek rá!

Az elsőtiszt különösen mosolygott, nem tudta mingyárt az ember, hogy hálás, vagy sértő akar-e lenni és az előbbi maliciózusnak tűnő hangon felelt:

— Ez nem eredeti japán étel. Egy amerikai hittérítő főzte először nálunk, tőle tanultuk el és készítjük mai napig, egy kis izlésünk szerinti változtatással. Tehát, amint látja, önöknek van okuk a büszkeségre, nem minékünk.

Emlékezzünk régiekről

Irta: Köszeghy József, Oradea város nyug. főmérnöke

Ötven esztendő nem kismiska. Már pedig éppen ennyi ideje annak, hogy a premontrei kanonokrend helybeli főgimnáziumában, az 1886. évben harmincegyolcan érettségit tettünk. Az idő persze azóta sok barátunk életét hervasztotta el. Tizenegyen vagyunk csak, akikről biztosan tudom, hogy élünk. Tizenegyről nem tudom hová lettek, híreket se hallottam azóta. De azt biztosan tudom, hogy 16 iskolatársunk már nem él.

Azokról szóljunk hát először, akiket a Gondviselés máig is életben tartott. Ezek neve és lakóhelye: *Blaskovics* Sándor — Bécs, *Dési Géza* dr — Budapest, *Hegedűs* Gyula ny. tv. széki elnök — Eger, *Körössy* Endre ny. esperes-plébános — Szolnok, következőknek betűrendben e sorok írója, *Krisztik* János esperes, pápai kamarás — Crai Darolt, *Lázár* Béla műtörténész — Budapest, *Lukács* Gábor dr ny. tv. széki elnök — Budapest, *Oszterlamm* Ernő ny. főerdőtanácsos — Sátoraljauhely, *Szöke* János esperes-plébános — Valea lui Mihai és *Takácsy* Sándor ny. pénzügyi főtanácsos — Budapest.

Elhunyt iskolatársaim névsorában látom a *Balogh* Imre nevét, aki kispap volt, de vasutas lett; *Baranyi* Andrást, aki Berettyóújfaluban községi alispánja volt. *Buday* József Devecskén volt ügyvéd. A kis *Büglér* Gyula bihori földbitokos, *Clintoc* János pedig görög kat. plébános volt. *Gyöngy* Rezső a háborús időkben halt meg. *Kelemen* Józsa Salárdon volt főszolgabíró, *Kovács* Márkkal debreceni káplán korában tartottuk a jó barátságot, én ott akkor kultúr mérnök voltam. *Marianne* lányomat ő keresztelte meg. *Lázár* József ügyéségi elnök volt. *Maeszkassy* Gyula városi mérnök valahol Ardealban. *Némethy* József, nem is regem, *Salumaren* halt meg. Kifutó jogász hírében állott. *Páskódy* János úgy tudom, telekkönyvvezető lett. *Schwartz* Gyula itt halt meg, mint jómódú földbitokos. *Szabó* István katolikus pap volt, egyebet nem tudok róla. *Szarukán* Zoltán táblabíró Debrecenben. Szegény *Túry* Károly ügyvédet most két éve temették el. *Verner* Kálmán helybeli megyei árvászéki elnök, nyugdíjban halt meg.

Megemlékezem azokról is, akiknek a sorát nem ismerem. Kérem is a szíves olvasót, hogy ha tud valamit ezekről az öreg fiúkról, szíveskedjék azt velem közölni.

Fazekas Kálmán jó barátom volt, semmit sem tudok róla. *Grósz* Pál úgy tudom orvos lett és valahol Jugoszláviában él. *Kohn* Ferencet Szipka néven becéztük, mérnök lett belőle. A komikusunk *Kohn* Vilmos, gúnyneven a boxbajnok. Vagy 20 évvel ezelőtt vonaton találkoztam vele. Akkor díonagykereskedő, megelégedett, boldog ember volt. *Nedelcu* János banati fiú volt; azt hallottam, nagy karriert csinált. *Oross* János már akkor is beleges volt szegény. *Papp* Józsefből nem tudom mi lett. *Simonovits* Vilmos idevaló fiú volt, de én sohasem találkoztam vele 50 év óta. *Vidovits* István beteg volt a nyolcadikban. *Zsido* Sándorra, mint fontos beszélő hírtelenszőke gyerekekre emlékszem. Ha él, ma bizonyosan Csehszlovák állampolgár.

Gyermekkori intimilások előadására kevés a hely. A szívemhez közel állottak *Dési Géza*, *Kelemen József*, *Némethy József* és *Takácsy Sándor*.

Dési, *Blaskovics* meg én a magaviseletből mindig szabályszerűt kaptunk. Kissé makrancos, szabadszellemeű fiúk voltunk. *Kelemen* és *Takácsy* jóindulatú, nemes jellemű gyerekek voltak, bár sohasem voltak erős tanulók. *Némethy* Jósikát tartottuk a verrokonásigot. *Déd* anyáink, két szögédi venaszony, testvérek voltak. A legjobb diák az osztályban *Buday* József. A Csókavárból, a Szt. József-intézetből került ki, de a 7. és 8. osztályban már nem volt kispap. Jó diákok voltunk még *Balogh* Imre, *Dési Géza*, *Hegedűs* Gyula, *Körössy* Endre, *Némethy József*, *Szöke* és *Verner*. *Szörnyen* büszke voltam akkor, hogy az érettségi írásbelin az összes feladatokat én adtam be legelsőnek.

Boldogemlékű drága professzoraim nobilis

szellemének szentelek még néhány sort. Az igazgatónk az öreg *Várszély* Armin volt. *Osztyálfőnökünk* a nagyon előkelő és gyengéd *Bolhoy* Vilmos, kitűnő történetész. A latin nyelvet az elegáns nagyúr, *Kékuss* Vidor, a magyar irodalmat a legkedvesebb óshumor gazdája: *Ponty* Kelemen tanította. A németet *Makróczy* Gábor, a görögöt *Kottasch* Rudolf, a fizikát *Szepessy* Géza, a matematikát *Zboray* Tamás, a vallástant *Kotunovics*, a filozófiát *Agáczy* Norbert főurak adták elő. Én *Zboray*nak voltam a kedvence, a matézist ő kedveltette meg velem. *Ponty* Kelemen Budapesten. *Agáczy* Jászón, *Szepessy* Géza meg *Rozsnyón* alussza örök álmát. *Kottasch* professzort is nagyon szerettem. Ugy tudom kilépett a rendből. Bárhol nyugodjék, ő reá is nagy szeretettel gondolok. A töb-

biek sirjait sokszor felkerestem kiint az olisigi temetőben. Június 7-én majd elvisszük hozzájuk a nyár melegsízüv rózsaít és a hálás emlékezés soha nem hervadó virágait.

A találkozózn — sajnos nagyon kevesen leszünk. A határon innen tudtommal csak négyen vagyunk, közülünk is egy beteg. A budapestiek a gödöllői rendházhoz mennek ünnepegni. Engem is szívesen hívtak oda. A régi megbízatáshoz híven ide hívtam össze a találkozózn iskolatársainkat. Az iskola nincs már meg, de itt van a rendház, itt van a templom és a temető, ahol régi kedves professzoraink pihennek. A hegy nem mehet Mohamedhez. Mi tehát, akik itt élünk a városban és környékén, itt maradunk, mert itt is él a premontrei rend nemes szelleme és itt él még néhány kedves jó fehérpap, a régi nemes vértű, elegáns főurak méltó utódai.

Szeretettel várunk mindenkit, aki eljöhet és szeretettel köszöntjük azokat is, akik bármily okból, nem jelenhetnek meg ezen az 50 éves diáktalálkozózn.

Háziestély a Központi Katolikus Legényegyletben. A Központi Katolikus Legényegylet ifjúsága június hó 7-én, vasárnap este 9 órai kezdettel tartja meg június havi szokásos háziestélyét, melyre városunk ifjúságát ezután hívja meg a rendezőség. Beleptidii csak 10 lei. Másnap munkaszünet.

„Három a kislány” a Katolikus Körben. Pénteken este 9 órakor *Marcus* Rita urnó növendékeit vizsgálódás keretében adják elő *Schubert* Ferenc gyönyörű operettjét, a „Három a kislányt”, a Katolikus Körben. Közreműködnek: *Popa* Mihályné, *Gyulay* Tóth Ilus, *Any* Vavra és *Judith* Parascu urasszonyok, *Erdei* Ilus, *Silvia* Veres-Rosescu, *Mayer* Isabela, *Ritter* Irén kisasszonyok és *Dronca* L. *Gyulai* Béla, *Judovits* Ernő, *Vancsa* Péter, *Antoni* L., *Leu* Mihály, *Weisz* József és *Veress* Gyula urak. A zenekar a katonai zenekarból, a *Liszt* Ferenc helybeli zenekarból alakult, a zenekart *Andrási* E. tanár ur vezeti. Pórendező *Tibor* Dezső direktor ur, a zongorakísérlet *Maczallik* Gabriella tanárnő látja el. Jegyek elővételben kaphatók a román színház pénztáránál és az esteli pénztárnál.

Kirándulás. „Vulturii” Turista Egyesülete június 7-én és 8-án kirándulást rendez az Arad hegyaljárja és a Mures-folyó völgyére. Indulás vasárnap reggel 4 órakor *Tinca*—*Beliu*—*Incu*—*Meera*—*Tarnova*—*Araniag*—*Casoiu*. Felmennek *Highis* kilátóra, majd *Givors*—*Soimos*—*völgyön* le *Radnára*. Megtekintik a radnai kegytemplomot, *Kálváriát*, *Ferencend* barátok klostromát, onnan *Lipovára*. Másnap *Baia-Lipovara* rándulnak ki a savanyvízfürdőhöz, onnan a soimosi váromokhoz. Innen le ismét *Radnára* és Arad hegyaljának másik vonalán *Aradra*, ahol 3—4 óráig feltének, megtekintik a város nevezetességeit. Onnan este 8 órakor indulás *Salontán* át *Oradeára*. Részvételi díj kényelmes rugalmas üléses autón a lipovai szállásdíjjal együtt tagoknak 222 lei, vendégeknek 252 lei. Jelenkezni lehet június hó 4-ike este 6 óráig az egyesület helyiségében, valamint *Gyenge* István ékszerésznél, *Alexandriuta* 12 és *Mocsárv* Sándor írógépvállalat, *Bul. Rezele* Ferdinand 13. szám alatt.

PRIMARIA MUNICIPIULUI ORADEA.
„Serviciul Economic”
No. 15681—1936.

PUBLICATIUNE.

Primaria Municipiului Oradea, în conformitate cu hotărârea Comisiei Interimare No. 15681—1936, a Municipiului Oradea, aduce la cunoștință generală, că localurile de bărci No. 16 din Piața Mihai Viteazul, se dau în chirie prin concurs de ofertă și tratate prin bună învoială, pe timp de 2 ani, 7 luni cu începere dela 1 Junie 1936 până la 31 Dec. 1938, care se va tine în ziua de 12 Junie 1936 orele 10 a. m.

Licitatia se va tine în conformitate cu dispozițiunile art. 88—110, din Legea Contabilității Publice, a Regulamentului Oficiului Central de Licitatii și norme publicate în Monitorul Oficial No. 127, din 4 Junie 1931.

Ofertele închise și sigilate și însoțite de un vadiu de 50% din chirie ofertă pe un an, se vor înainta serviciului economic, etaj I, camera No. 28, în ziua de Junie 1936 până la orele 10 a. m. Condițiunile de închiriere și alte informațiuni, se pot ști la Serviciul Economic al Primăriei, în ficare zi de lucru, în orele de birou.

Oradea, la 29 Mai 1936.

Presedintele Comisiei Interimare:

J. Dancea.

Secretar General:
Dr. Vostinar.

Anyák napja a hegyi Kulturházban. Pünkösd vasárnap délután meleg hangulatú előadással ünnepelték meg a hegyi Kulturházban az anyák napját. A műsort a Magyar Dalkör ének-zárta nyitotta meg. *Andrási* Ede országos kar-nagy vezényletével. Ugyancsak a Magyar Dalkör ének-zárta zárta is a műsort. *Várad* István lendületesen szép ünnepi beszédét megelőző és követte is a Kulturház körzetéhez tartozó műkedvelők szereplése. Igen ügyesen játszották szerepeiket *Rapert* Dodi, *Borzás* Juci, *Nagy* Sándor, *Vank* István, *Magyar* József, *Mikó* Sándor, *Agó* István, *Borus* Béla. A gyermekszereplők között szépen szavaltak: *Balog* Nusi, *Kanalas* N., *Pető* M., *Smilovits* Klári, *Goldberger* M., *Bányász* Magdus, *Misik* Baba, *Barabás* Lenke, *Pikó* Teri, *Sütő* Magda, *Mihos* Adélka, *Agó* Iucika, *Bunya* Kálmán, *Misik* Laci, *Pap* Sanyi, *Pikó* S. *Mecs* László: „A királyfi három bánata” című versét igen szépen adta elő *Emödi* Gyula. *Balogh* Nusi és *Bunya* Kálmán igen ügyes magyar táncot jártak. *Gál* Misi és *Pető* Mária román táncának is nagy sikere volt. A szépségűművész-közösség lelkesen tapsolta az előadást. A közönség között ott láttuk *dr. Cziffra* Kálmán ny. főispánt és nejét, *dr. Markovits* Manó ny. főispánt, *dr. Medvigy* Ferencet és nejét, akik a kulturháznak melegsízüv pártfogói és sohasem hiányoznak ünnepségeiről, *Brósztel* Lajos kanonok, apátplébános, *dr. Soós* István, *Gálffy* Sándor plébános és még nagyon sokan a város társadalmából.

A „Phoebus”-gyár munkásai figyelmébe. A vezetőség felkérésére értesítjük a Phoebus-gyár volt munkásait, hogy ma, folyó hó 4-én, csütörtökön este 8 órakor a munkásokthonban (Str. Vilson 1. sz.) gyűlés lesz, amely határozni fog a munka újrafelvételére érdekében eszközölt közbelépések ügyében.

SZÍNHÁZ

— A néma levente még ma, csütörtökön este és vasárnap délután 6 órakor van a színház műsorán, mindenkor rendes helyárrakkal.

— **Bécsi tavasz** ma csütörtökön délután 5 órakor kerül színre olcsó helyárrakkal.

— A méltóság asszony, *Békffy* és *Stella* Adorján nagyszerű vígjátéka *Gróf* László rendezésében és fölléptével pénteken este teljesen új beállításban lesz műsoron, Rendes helyárrakkal. — **Szombat délután 5 órakor** Házasság kerül színre, olcsó helyárrakkal.

— **Mese a Grand Hotelben.** *Abrahám* Pál ez-évi egyetlen legjobb és legnagyobb operettjének a Mese a Grand Hotelben c. szinpadai szenzációjának lesz szombat este a bemutatása. A Mese a Grand Hotelben szövege, zenéje, táncai, szereposztása, kiállításai és kosztümjei olyanok, amit operettnél még nem láttunk. Az igazgatóság szíves költséggel hozza színre ezt az operett szombaton és vasárnap este rendes helyárrakkal.

— **Vasárnap délután 3 órakor** *Marica* grófnő, 6 órakor *Néma levente* és 9 órakor *Mese a Grand hotelben* kerül színre. A délután 3 óras előadás olcsó helyárrakkal, míg a 6 és 9 óras előadás rendes helyárrakkal.

— **Hétlőn délután 3 órakor** *Szigligeti* örök becsü népszínműve, a *Cigány* van műsoron, olcsó helyárrakkal, *Pényes* Aliceval és *Tóth* Elekkel a főszerepben.

— **Eva.** Hétlőn délután 6 órakor *Solymosát* Magdával a címszerepben. A régi operettek leg nagyobbika és legszebb zenéjű operettje az *Eva* *Solymosán* Magda ebben a szerepében szinte fölülmúlja önmagát.

— **Hétlőn este 9 órakor** premier: *Az Urilány*.

Római katolikus tanítógyűlés a székely anyavárosban

Előadások voltak az énektanításról és a jellemképzésről. A falusi ifjuság vallásos önképzése és a hitvallásos iskolákba való beiratkozások ügye is szóba került

Odorheiu. Saját tud. Az itteni espereskürileti Római Katolikus Tanítóegyesület május hó 27-én tartotta rendes tavaszi gyűlését Odorheiu a római katolikus fiiskolában. A vármege római katolikus tanítószága és papsága telje számban felvonult a gyűlésre. Gyűlés előtt a szentmisét a Szent Miklós-hegyén épült sokszázados főtemplomban Kakuus Ferenc esperes-tanfelügyelő mondotta. A gyűlést 10 órakor nyitotta meg az esperes-tanfelügyelő. Megnyitó beszédében arról szólt, hogy minek az emléket őrzi Rómában az a kápolna, mely a „Quo vadis” nevet viseli. Szent Péter a néroi üldöztetések idején el akart menekülni Rómából, de útjában megjelent előtte az Ur Jézus, ki Róma felé haladt. „Quo vadis Domine?” (Hova mégy Uram?) — kérdezte tőle Szent Péter. Az Ur azt felelte: „Megyek Rómába, hogy újra megfenyítsem.” Szent Péter megértette az Ur intését és visszatért Rómába, hogy a hívőket összetartsa. A keresztény hitet minden területén s így a katolikus hitvallásos tanítás körében is helyt kell állani, mert velünk van az Ur Jézus. A csüggedés a jó cselekvés megelője. Bízunk kell szent ügyünkben. A katolikus iskolák a becsületos, vallásos nevelés alappillérei. Ezt be fogja látni az államhatalom is. Az elnök külföldi példákra is utalt, ahol az államok azt várják, hogy a tanítók és a papok az állammal együtt karöltve dolgozzanak a vallási megújulásra. Mert tudjuk, hogy amit az iskola elront, azt a javítóintézetek és börtönök se tudják helyrehozni.

A gyűlés után Mailáth Gusztáv Károly gróf püspökhöz küldött üdvözlő táviratot. Majd Simon János beceleani igazgató tartott előadást „Énektanítás az elemi iskolában” címmel. Kimutatta az ének rendkívüli nevelő hatását. Az énektanítást föl kell emelni a többi tantárgyak iránti gondosságnak a színvonalára. Vissza kell térni a nép ősi dalainak ápolásához: a Bartók-Kodály-fele gyűjteményben is, annak nyomán való kutatásban is rengeteg anyag áll rendelkezésünkre. A Domokos Pál Péter zenetanár által Giuchan megszervezett gyermekkorosok mintájára itt is versenyeket kell rendezni az iskolai énekkarok között. Az előadó be is mutatta a maga által megszervezett gyermekkorust, amely énekekkel igen nagy hatást keltett a jelenlévők között.

Urmössy Árpád zetai igazgató indítványára el is határozta a gyermekkarversenyek rendszeresítését. Az első gyermekdalos-versenyt Takó Albert tamaseui plébános hívta meg a maga falujába, a következőket Kakuus Ferenc esperes Cadisenibe. Még Havadtól Imre dealuli kántortanító is hozzászólt az énektanítás módszeréhez.

Azután Urmössy Árpád a jellem-nevelésről tartott előadást. A jellemről s annak az életben való szerepéről pontos meghatározásokat adva, meggyőzően kimutatta, hogy az ész egyoldalú művelése a léleknevelés elhanyagolása vezette a világot a mai válságos helyzetbe. Azután a jellem-nevelés alkalmairól és módszereiről szólt az előadó, s különösen kiemelte a jó példával való előjárást.

Az előadások után az egyesület adminisztrációja ügyében hoztak határozatokat.

Katolikus Népszövetség közbenjárását kéri a vallásügyi minisztériumnál. Másik zavar a hitvallásos iskolákba való beiratkozások körül van. Az állami iskolák igazgatói több helyen csak annyi beiratkozást akarnak megengedni a hitvallásos iskolák első osztályába, amennyi számú tanuló ez iskolákat sikeres

TESTA
azonnal - csillapít
NEMI-FÁJDALMAKAT-FEJFÁJÁS
IDEGZSÁBA-FOGFÁJÁS
INFLUENZÁNÁL-HÜLÉSNEI

KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRBAN MINDEN ÉS DROGERIÁBAN
ÜGYELJEN A CSOMAGOLÁSRA

vizsgálva elvégezte. Minthogy a törvény ilyen korlátozást nem ismer, a tanítóegyesület fölkerlte a püspöki főtanhatóságot, hogy jóidejében járjon el a közoktatásügyi minisztériumban a beiratkozási szabályok törvényes értelmezése végett.

Az angol parlamenti bizottság Thomas volt miniszterrel megállapította, hogy a hivatalos titkot megsértette

— Thomas lemond képviselői mandátumáról is —

Londonból jelentik: Az angol költségvetési titok elárulásával kapcsolatban kiküldött parlamenti bizottság vizsgálata súlyosan terhelően végződött Thomas, lemondott gyarmattügyi miniszterre nézve. A súlyosan elítélő bizottsági jelentés rendkívül nagy megdöbbenést keltett az angol közvéleményben. A bizottság ugyanis megállapította, hogy Thomas elárulta a költségvetési titkot két barátjának — egy képviselőnek s egy tőzsdei alkuszsnak — akik azt jogosulatlan vagyonszerzésre használták fel.

Ezenkívül Thomas, aki tagadta a titok elárulását, még hamis esküt is tett a vizsgálóbizottság előtt.

Hogy lesznek-e a vizsgálóbizottság ítéletének messzemenő következményei, egyelőre még nem tudják. A bizottság jelentése alapján mód volna rá, hogy az államügyész vádat emeljen Thomas ellen, vagy hivatali titok megsértése, vagy hamis eskü miatt. Ha Thomas ellen való-

ban vádat emelnének, 150 év óta először törtennék meg, hogy a vádlottak padjára kerül egy volt angol miniszter. A Baldwin-kormány, azonban tartózkodni akar minden botránytól.

Politikai körök nem kételkednek abban, hogy Thomas rövidesen lemond mandátumáról is.

Hoare ismét miniszter lesz.

Londonból jelentik: Szerda délutánra várják Sir Bolton-Syres-Monsell tengerészeti miniszter lemondását és Hoare, volt külügyminiszternek utódul való kinevezését. Hír szerint ugyanakkor más személyi változások is lesznek. Ezzel véget is ér a kormány átalakítása, melyről hetek óta annyi szó esett.

Büntető eljárás is következhetik Thomas ellen.

Londonból jelentik: A költségvetési titok megsértéséről szóló bizottsági jelentést Baldwin személyes intézkedésére külön tanulmányozás alá vette az állami igazságszolgáltatás három legfőbb tisztviselője, úgymint: a lord-kancellár, az igazságügyminiszter és a korona-ügyész. A külön tanulmányozás célja annak megállapítása, hogy van-e szükség további törvényes eljárásra.

Nagy zsidóellenes tüntetés Lengyelországban. Varsóból jelentik: Mazovje-csik ulánus őrmestert személyes civakodás során egy zsidó megölte. Erre a közhangulat a zsidók ellen fordult. Tüntető fiatalemberek vonultak ki az utcára, bezúzták az üzletek kiskapuit és a zsidó lakások ablakait s több üzletet felgyújtottak. Az utcákon több zsidó járókelőt bántalmaztak.

Vasutasok nem politizálhatnak. Bucurestiből jelentik: A közlekedésügyi minisztérium a vasút vezérigazgatóságán keresztül rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében a vasúti személyzet a jövőben nem lehet tagja politikai pártoknak. Az érdekes rendeletet azzal indokolják, hogy több okiráltságbeli állomásfőnök hitlerista egyenruhát viselt és pártállás szellemében kezelte a közönséget is.

Hihetetlenül olcsó 10 napos tengeri utazás

Konstantinápolyba

Constanța tengeri kikötő érintésével.

Részvételi díj személyenként mindössze 4.350 Lei

Indulás Oradeáról június 25-én.

Egyéni utlevél szükséges, melyre a vizumot mi szerezzük be. Utlevél beküldésének határideje június 20.

Fenti kirándulással egyidejűleg külön 10 napos constantai tengeri nyaralást is hirdetünk

személyenként 2.650 lei részvételi díjjal.

Mindkét kirándulásra jelentkezéseket június 15-ig fogadunk el.

Bővebb felvilágosítással szolgál kiadóhivatalunk.

Sürgős jelentkezést kérünk a korlátolt létszámra való tekintettel

Eredeti közlemény.

16 évig szenvedtem békélyben és az önök csodás készítményének köszönhetem egészségem, az első üveg után jobban kezdtem magam érezni...

írja Ioan Hurubaia, a cluji sebészeti klinikáról, Str. Mica No. 3. és így folytatja aztán még két üveggel rendeltem, miután teljesen jól éreztem magam. 6 hónap telt el azóta, nem vettem be semmit és nem is éreztem szükségét. Sem fájdalom, sem felbúffogás nem volt. Használat előtt lefogytam 87 kg-ról 11 kilót, most 9 kilót visszahíztam. Egy másik személy is használta gyomor-savtúltengés ellen és az is meggyógyult.

Gyógyszerük használata előtt, nem tudtam, sem sósat, sem savanyut enni. Ma savanyu ételket is ehetek és bort is iszom, anélkül, hogy bármilyen fájdalmat éreznék.

A „Gastro D” gyógyszert 130 lei utánvét mellett küldi a vezérképviselő: Császár Ernő gyógyszerész, București, Calea Victoriei 124.

Kísérje figyelemmel az ezután közlendő közléseket.

Felhívás

az előzetes katonai kiképzésre kötelezett ifjak szüleire, gyámjához és munkaadóihoz

Az előzetes katonai kiképzés oradeai parancsnoka, *Drimba* ezredes a következő hirdetményt juttatta el hozzánk közlés végett:

„Az 1937-es évfolyamhoz tartozó ifjak besorozása után azt észlelte a parancsnokság, hogy az előzetes katonai kiképzésre kötelezett ifjak száma csökken, nem jelennek meg pontosan a gyakorlatokon. A távolmaradást azzal indokolják; akiket besoroztak, azokat nem kevesebb ideig tartó katonai szolgálatra osztották be, mint ahogy azt az előzetes katonai kiképzésről szóló törvény 18. szakasza előírja, sőt még három évet szolgáló fegyvernemhez is osztottak be közülük.

A főparancsnokság szem előtt tartva az ifjak jól felfogott érdekét, nem akarja, hogy tévútra vezessék őket, s ennek következtében elmaradnak a gyakorlatokról és valóban büntetést kapnak, azonkívül elvesztik a rövidebb katonai szolgálatra való jogosultságot is, a következőket hozza tudomásukra:

A katonai szolgálat megrövidítését 2—6 hónappal, valamint a katonai előkiképzésről szóló törvény többi előnyeit, amelyet a törvény 18-ik szakasza felsorol, nem a besorozás után adják meg az ifjaknak, hanem már a szolgálati idejük alatt az illetékes ezredparancsnokság, úgy, ahogy azt a törvény 18-ik paragrafusa b) és c) bekezdése előírja.

A törvény 18-ik paragrafusának b) pontja az ifjak olyan megjutalmazásáról beszél, hogyan nyerhetik el a katonai szolgálat alatt a különböző altisztii rangfokozatokat. A törvény c) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy a katonai szolgálat utolsó évében az ezredparancsnokság 3—6 hónappal a rendes leszerelés előtt ideiglenesen szabadságot adhat az ifjakat.

A sorozásnál azért sem adhatják meg ezeket a kedvezményeket, mert hiszen a sorozások után még egy évig a katonai előkiképzésre kötelezett ifjunak még egy évig kell gyakorlatra járni, amíg bevonul rendes katonai szolgálatra, s csak így kaphatja meg elbocsátó levelét (livret individual) a parancsnokságtól, amely egyedül igazolja, hogy elvégezte az előkiképző tanfolyamot és jogosult a törvényben biztosított kedvezményekre.

Figyelmezteti a parancsnokság az ifjakat, hogy míg azoknak az állítás köteles ifjaknak is, akik iskolai végzettségük révén igényt tarthatnak az önkéntességi jogra, még azoknak is igazolni kell aktákkal, hogy erre a kedvezményre jogosultak. Eppen így a katonai előkiképzésre köteles ifjaknak is igazolni kell a tanfolyam vezetőségétől kapott irattal, hogy minden előkiképző gyakorlaton résztvett.

Akik mást mondanak az előzetes kiképzésre kötelezett ifjaknak, mint ami fentebb áll, azok szándékosan kötelesség megszegésére akarják rábírní őket. Eppen ezért ne hallgassanak senkire, hanem ehhez társítsák magukat. Kéri a parancsnokság az ifjakat, továbbra is szorgalmasan látogassák a gyakorlatokat, legyenek szorgalmasak és kötelességtudók, mert ezzel teljes mértékben az ország és a saját érdekeiket szolgálják, annál is inkább, mert ha elmaradnak a gyakorlatoktól büntetést kapnak és nem is tarthatnak igényt a katonai szolgálatnál semmi kedvezményre.

BUCURESTI LEVEL

„Butorozott szoba kiadó”

Pontosan összeszámoltam: harmincegy hónapos szobában laktam attól kezdve, hogy kiröppentem a születi házból egészen addig, hogy sikerült olthont teremtenem magamnak. Benne vannak ebben a diákévek, a katonáskodás viszontagságai s a különböző kenyerkereseti pályákon való kalandozások viharos legényévei, de hiányzik hat teljes esztendő, amit a harc-téren és a hadifogságban ingyenes szálláson; szabad ég alatt, fedezékekben és barakkokban töltöttem el. A lakásváltoztatás évi átlagát véve alapul, erre a hat esztendőre is esett volna huszonnégy vagy harminc hónapos szoba, úgyhogy nyugodtan számíthatok ötvenöt-hatvan albérleti lakást az én életemre, amit korántsem kell rekordteljesítménynek tekinteni, hiszen én nem tartozom a túlságosan összeférhetetlen emberek közé, a lakbéremet is rendes időben kifizettem rendszerint és tudom, hogy sehol se tekintettek elviselhetetlen szobaúrnak. Sőt ellenkezőleg. Volt olyan háziasszonyom, aki szemembe megdicsért, amiért nem dobálom szét a szobában a levetett ruhadarabjaimat, nem törülöm a cipőmet az ágytakaróba s nagyobb rendtelenséget alig csinállok annál, hogy a díványon nyitott könyveket felejtsek és az asztalon újságokat, leveleket és megkezdett írásokat hagyok művészi összevisszaságban...

Borzadva gondolok arra, hogy hány hónapos szobában kell élete folyamán megfordulnia olyan valakinek, aki nem rendelkezik ezekkel a szobaúri erényekkel. Persze akadnak kivételek. Van például Clujon egy jó barátom, egy javíthatatlan agglégény, akinek olyan halatlán szerencséje volt hónapos szobájának a megválasztásában, hogy már nyolc éve kibírja ugyanazt a szobát, helyesebben szólva: kibírják őt ugyanabban a szobában annak ellenére, hogy gyakran jön reggelfelé, boros jókedvvel haza s olyankor felveri az egész ház kolostori csendjét.

De ez, mondom, egészen ritka kivétel. A szabály az, hogy az úgynevezett „rendes” fiatal emberek is évente átlag háromszor-egyszer változtatják lakásukat anélkül, hogy ezt a háziakkal való komoly surlódások, vagy drámai összekoccanások tennék szükségessé.

Emlékszem, elsőéves jogás koromban azért költöztem el Budapesten Ráday-utcai hónapos szobából, mert fölöttem a negyedik emeleten minden délután pont öt órakor zongorához ült egy édeskés hangú hölgy és kivehetőleg önmagát kísérve ezt az akkoriban divatos dalt énekelte, megszakítás nélkül, este háromnegyed nyolcig:

„Hoci a szádát, a pofikádát”.

En akkor a római jog alapfogalmaival vívtam nehéz és tiszteletreméltó tusát, amellyel a negyedik emeleti női énekszóló annyira összeférhetetlen volt, hogy néha félőrülten rohantam ki az utca zsiályába felejtleni. — Végül pedig, nem akarván veszélyeztetni első alapvizsgám sikerét, felmondtam a lakást.

Egy másik lakásomból, ugyancsak diák koromban, az a veszekedés üldözött el, ami a szomszéd szobában a házigazdám és a felesége között minden délben és este óramű pontossággal kitört és olykor csörömpölések, dulakodások zenéjétől kísérve, hosszú időn át kedvezőtlenül befolyásolta a jogi tudományok iránt amúgy is fogyatékos szellemi fölvevőképességemet.

Több helyen az is megesezt, hogy kedves öreg háziasszonyom betelepedett szobámba és délutánokon, estéken át megszakítás nélkül, örökös ismétlésekkel, kitarlóan mesélt. Különös előszeretettel beszélt el mindegyik „szegény jó uram” halálának történetét, amivel szemben igyekeztem tiszteletreszívét és érdeklődést tanúsítani első... mások... harmadikban, de végül is megsokaltam a kegyeletet s nem akarván udvariatiannak feltűnni, egyszerűen felmondtam a lakást.

Igy alakult ki az én változatos szobaúri

multam, amire végeredményben szívesen tekintek vissza és bizonyára ugyanilyen szívesen idézik fel emlékezetükben életük hónapos szobában eltöltött korszakát azok is, akik ennél még sokkal viharosabb multtal rendelkeznek. Nem valószínű azonban, hogy ugyanígy vélekednek a butorozott szobákat kiadó főbérlok is, akikre a saját lakásviszontagságaim után ítélve mindig igen nagy részvétellel és megértéssel gondoltam. Tessék elképzelni a hónapos szobákban lakó fiatal emberek seregét, ezeket a könnyelmű és sokszor felelőtlen elemeket, akikből évek folyamán lassankint kivész az otthon tisztelete, az állandó fészkek szükségességének az érzete s akik lakásuk átlag kéthavonként, de sok esetben még gyakrabban való változtatásával — igen egyszerű logikai következtetés szerint — ugyanilyen sűrűn juttatják a butorozott szobák kiadására kényszerülteket mindig új, mindig más rossz tulajdonságokkal és elviselhetetlen szokásokkal rendelkező szobaúrnakhoz.

Ismétlem, mindig nagy szánalommal voltam szegények iránt, de néhány nap óta, hogy végighallgattam egy tönkrement bucaresti penziótulajdonos jóismerősöm panaszát, egyenesen könnybe lábad a szemem, ha eszembe jutnak.

— Mindenemet el kellett kötyavetelynem, — sírángozott a derék magyar polgár, — pedig már tizenegy szépen berendezett szobám volt s már azt hittem, hogy kis megtakarított pénzámmal és becsületes munkámmal végleges, szilárd létalapot sikerült magamnak biztosítani. De megölték a szobaúrnak... Nem volt ugyanis annyira előkelő a penzióm, hogy komoly, megállapodott agglégényeket láthattam volna el. Fiatal ficsúrokkal volt folyton dolgom, akik jöttek, két hétre előre kifizették a szobát, a harmadik héten ígéretekkel elégittek ki, a negyedik hét végén pedig egy óvatlan éjszakai órában meglógtak az adósságukkal és a podgyászukkal együtt, amire pedig nekem, mint ezt mindenki tudja, zálogjogom lett volna... Ha pedig, élve a gyanuperral, pontosan előre követtem a bért, akkor groma piszok alak voltam; egymást érték a zajos és botrányos jelenetek, néha a verekedések is; az ország minden népének a nyelvén, még törökül és bulgáruul is veszekedtem és követeltem a jogaimat szüntelenül, mert nemzetiségre való különbség nélkül egyformák a mai egészen fiatal emberek... De hát Istenem lehet, hogy nem is ők a hibások, mert soha olyan bizonytalan és reménytelen nem volt az ifjúság helyzete, mint a mai fiatal embereké, soha se voltak annyira pénztelenek és támasz nélküliek, mint ma...

Hát ilyenek a mai ifjak. Bizony még sokkal nyugtalanabb vérűek és rendezetlenebb életűek, mint mi voltunk, akik csak nemrég fejeztük be ifjúságunkat... De amint a derék bukkolt panziós is mondja, megvan rá az okuk, mert szerencsétlen korszakban serdültek ifjakká s igyekeznek szegények úgy élni és megélni, ahogy éppen lehet.

Viszont az is kétségtelen, hogy ha sohasem volt kellemes szobaúrtartó főbérloknek lenni, most még több gondot, bajt, vesződséget, ráfizetést takar a cédula, amit nagyvárosok kapuin lát az ember s amelyre annyi reménykedéssel írják reá a szobaúrtartásra rászorult főbérlok: „Butorozott szoba kiadó”.

Dr Prohászka Ottokár

Elő vizek forrása

**Elmékedések
Jézus Szentséges Szivéről**

Ára 99 lei és portó

Kapható könyvosztályunknál.

HIREK

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldi: Egész évre 200, fél évre 100, negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
 Magyarországon: Egész évre 50 P., fél évre 25 P., negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem öntik meg és nem adunk vissza.
 Csaták választályozás magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Déli szél, nyugatról felhősödés, holnap esetleg kisebb esők. A hők tovább emelkedik.

Zürichi zárlat. Párizs 20.33, London 15.52, Newyork 309 háromnegyed, Brüsszel 52.33, Milánó 24.35, Madrid 42.22 fél, Amszterdam 209.15, Berlin 124.55, Bécs — schilling 56.25, Prága 12.80, Varsó 57.80, Belgrád 700.

Eljegyzés. Nagy Erzsé (Oradea) és dr Molnár János (Hódmezővásárhely) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Hatezer ember a ciucumegyei lazareai búcsún. Georgheni. Saját tud. Lazareai giurgiui nagyközségben igen szép fekvésű zárdájuk és kegytemplomuk van a ferences alyáknak. Pünkösöd harmadik napján szokott lenni a búcsú. Minden giurgiui ember, aki részt vett a ciucumegyei pünkösdi búcsún, ősi idők hagyományaként itt fejezi be a búcsújárását. Az idén hatezer ember zárdánkhoz elengő lobogók alatt. Egyszerre három helyen tartottak szentmisét és szónoklatokat. A vakbélműtét után egészségesse lett P. Lukács Mansvél missziós aly, hitszónok mellett beszélt még Rácz Imre suseni plébános és P. Ráduly Kolozs ferences tanár.

Nem szűnnek meg a kereskedelmi iskolák. Egyes lapok tévesen azt a megtevésztésre alkalmas hírt közölték, hogy a felsőbb kereskedelmi iskolákat a kultuszminiszter megszünteti. A valóság az, hogy csak az iskola elnevezésekben és tantervében lesznek változások, amennyiben, mint kereskedelmi gimnáziumok és kereskedelmi liceumok fognak működni. A tantervben pedig olyan módosításokat eszközölnek, amelyek szigorúan vett szakismereteket kivül az általános műveltség elsajátítására szükséges tananyagot is magukban foglalják. Így tehát úgy az állami, mint a társulati kereskedelmi iskolák megszűnéséről nincs szó e zek az intézetek a kibővített tárgyakkal folytatják működésüket.

Megkezdődött a budapesti magyar könyvhét. Budapestről jelentik: Kedden nyílt meg a háromnapos magyar könyvhét. A magyar főváros területén ötszáz sátorban árulják a magyar írók műveit.

Jubileumi ünnepségek a mercurea-ciuci katólikus főgimnáziumban. Saját tud. Huszonöt esztendeje annak, hogy Ciucumegye volt vármegyei székhelyéről Mercurea-Ciuc városban épített nagyszerű új épületbe költözött be az ez százados katólikus nagymúltú főgimnázium. Egyszeresmind tízéves fordulója van az 1925-1926. tanévben rendezett oregdiák-találkozóknak. E kettős jubileumot méltóképpen kívánja megünnepelni a főgimnázium tanári kara és a város tanácsa. A jubileumi ünnepségek határidejét június hó 29-én, Péter és Pál hagyományos tanévzáró ünnepének napjában állapította meg a nagyszámu rendező-bizottság. E napon az oregdiák kivonulnak Ciucumegyeura, ahol a kegytemplomban tíz óraor ünnepélyes főpapi misét mond az egyik oregdiák-főpap. Ugyancsak oregdiák tartja a tempioi ünnepi szónoklatot is. Utána ballagás következik a főgimnázium új épületéhez, amelynek kapujában Pap János főgimnáziumi igazgató és egy kis gimnázista fogadják üdvözlő beszéddel az oregdiákat és vendégeket. Az intézet megtekintése után az oregdiákok hejrik nevüket a főgimnázium kétszáz éves aranykönyvébe. A közös ebéd előtt még megtekintik a szertárakat, kiállításokat, muzeumokat. Az egész napi ünnepségek alatt eladásra kerül A n t a l Áron, a főgimnázium kiváló történelem tanárának, az intézet történetét magában foglaló, képekkel illusztrált emlékalbuma. Közös ebéd után a közeli fürdőket, kiránduló helyeket tekinthetik meg az oregdiákok. Este nagyszabású estély, amelynek műsorszámait méltóak lesznek a jubileumi ünnepségekhez. Már most felhívjuk az érdekelte oregdiákok figyelmét erre a jubileumi megmozdulásra. A rendezés az intézetek helyét és idejét kellő időben közli a hírlapok utján.

Az oradeai nyugdíjasok még nem kapták meg illetményeiket. Az oradeai pénzügyigazgatóság a nyugdíjasok kiadottságának kérésére a múlt hó utolsó napjaiban esedékessé vált nyugdíjak folyósítása végett telefonon közbenjárt a pénzügyminisztériumban. Azt a választ kapta, hogy a kiutalás két-három napon belül megtörténik és valószínű, hogy szombaton megkezdik a nyugdíjak kifizetését.

A constantai narancsok. Bucurestiből jelentik: A constantai narancs-nagykereskedők, hogy az árakat ne kelljen leszállítani, nemrégiben tízmillió narancsot a tengerbe dobáltak. A nagymennyiségű narancsot hajón vitték a nyílt tengerbe s ott a vízbe borították. A constantaiak legnagyobb meglepetésére a szél kedd reggelre visszasodorta a narancsok millióit, amelyek most sűrű rétegekben uszálnak a kikötő partján. Constantán most mindenki narancsot halászik, — a kereskedők kétségbeesésére.

* Aki egész nap ott görnyed az íróasztal mellett, igyék reggelként egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert az a bélműködést szabályozza, a gyomormozgást előmozdítja, a vérkeringést élénkíti és a munkaképességet fokozza. Az orvosok ajánlják.

Timisoarára már megérkezett a katonai tűzoltóság. Timisoara. Saját tud. Paraschivescu Matei kapitány, a Timisoara városába delegált katonai tűzoltóság parancsnoka egy főhadnaggyal és negyven katonai tűzoltóval Bucurestiből megérkezett, hogy a törvény értelmében működését megkezdje. Paraschivescu kapitány megjelent a város házában és kijelentette, hogy úgy a tűzoltóság épületeit, mint pedig annak használható felszerelését birtokába veszi. embereit pedig a tűzoltóaktanyában helyezi el. Kérte a városi önkormányzatot, hogy az épületeket megfelelően rendezze fel. A városi tűzoltóság eddigi parancsnoka, mint kinevezett városi tisztviselő, műszaki tanácsadóként fog ezentul a katonai tűzoltóság mellett működni. Ami a városban lévő önkéntes tűzoltóságot illeti, Paraschivescu kapitány kijelentette, hogy az mint egyesület tovább működhethet, ennek egyesületi működése ugyanis őt nem érinti. A tűzvédelmi szolgálót azonban a katonai tűzoltóság látja el.

Feljegyzések

Egyetlen napisajtó termelésében olvassuk a következő híreket: Magyarországon és Finnországban megszervezték az iskolás gyermekek kölcsönös vakációzását. A nyár folyamán 30-40 finn gyermek fog magyar családok körében tartózkodni és ugyanennyi magyar gyermek fogja élvezni a távol északi testvérek páratlan vendégszeretét.

A német pedagógiai csereintézet jelenti, hogy 1936. esztendő nyarán Svédországgal és Norvégiával magyaranyu cseregyermek nyaralo viszonyt tereintett meg. A csere a családok között történik, mert ez a legjobban bevált módszer.

A holland-német kereskedelmi kamara Amszterdamból jelenti, hogy megteremtette a lehetőséget fiatal német és holland kereskedőknek kicserélése dolgában. A csere annyi időre viszi az egyik népnek ifju szakembereit a másik nép környezetébe, hogy azalatt mind a nyelvet, mind kereskedelmi szokásait alaposan megtanulhatják. Érdekes jelenség két okból is. Érdekes a fánye, ami arról beszél, hogy a gyűlölködések vihara alatt gyönyörűen kel ki a megértésnek, az egymáskeresésnek a vetése. Az árnyéka pedig ott van, ahol ugyanabban az országban az erősebbik nép nemcsak, hogy nem kíváncsi a gyengébbnek életutjára, műveltségére, nyelvére, hanem attól tiltja a maga fiait. Ez már szinte több, vagy talán kevesebb, mint sérelem. Tudományos műkifejezéssel anakronizmus, ami magyarul időszertelenséget jelent. Olyas valami, ami semmiképpen sem illik ebbe a korba, mint mind a lényeknek, melyből e korszak gondolatai táplálkoznak, a formáknak, ahogyan megvalósulnak és a módszereknek, ahogyan e formák vajduznak. (Skin.)

Mussolini leánya Berlinben. Berlinből jelentik: Mussolini leánya, Ciano gróf, sajtó- és propagandaügyi miniszter felesége, kedden hosszabb tartózkodásra Berlinbe érkezett. A pályaudvaron a német kormány képviselője fogadta.

Morfova bolgár operaénekesnő gépkocsi szerencsétlenség áldozata lett. Szófiából jelentik: Kedden halálos gépkocsiszerencsétlenség érte Morfova Krisztina bolgár operaénekesnőt, a bolgár Nemzeti Színház tagját. A művésznő három ismerősével gépkocsikirándulást tett s a gépkocsi ismeretlen okból árákba fordult. Morfova meghalt, három társa súlyosan megsebesült.

Elbocsátott postatisztviselők

A Curentul junius 4-iki száma hozza azoknak az aradeai postatisztviselőknek és főtisztviselőknél névsorát, akiket a posta 1936 június 1-ével a hivatalos nyelv nem tudása miatt eltávolított a szolgálattól. Akiéknak meg van ezek közül a 35 évi szolgálata vagy 57 éves életkora, a azok a nyugdíjigazgatóságnál érvényesíthetik nyugdíjigényüket.

A névsorban, amit a Curentul közöl, vannak azonban olyanok is, akik már másfelé vannak helyezve s olyanok is, akik már nyugdíjban vannak, ilyenformán tehát a névsor egészen precíznek nem mondható.

Gécy Erzsébet Zaláu, Jeeza Gyula Deva, Görög István Carel, Nagy Clementina Arad, Bara János Braşov, Gremsperger Iona Oradea, Bekke Lajos Cluj, Cseplicza Margit Timisoara, Dancsuy József Sf. Gheorghe, Zrinyi Irén Tg.-Mures, Labonce Berta Oradea, Harsányi Katalin Satu-Mare, Lehoczky Erzsébet Oradea, Blum Erzsébet Timisoara, Fogas József Timisoara, Tóth Marcella Oradea, Gyulai Gizella Cluj, Pop Zoltán Cluj, Fischer Anna Timisoara, Dombrády Frida Satu-Mare, Macskási Lenke Diciosanmartin, Kuczik Berta Oradea, Eugenberger Vera Timisoara, Feier Mihály Aiud, Decsi Irma Cluj, Farkas Gábor Oradea, Auer Gizella Cluj, Klimstein Vilma Deva, Banovitz Piroška Timisoara, Szabó Gyula Reghin, Baros Antal Ungheeni, Csurla József Satu-Mare, Balló Irma Satu-Mare, Boer Rozália Cluj, Senor Miklós Oradea, Stepunek Iona Oradea, Stefan Erzsébet Oradea, Csíhak Etele Timisoara, Deák Erzsébet Oradea, Bodnár Anna Timisoara, Seres Iona Oradea, Virány Gabriella Oradea, Nagy Lajos Valeu lui Mihai, Krisbai György Braşov, Benhegyi Iona Satu-Mare, Szabó Gyula Satu-Mare, Nagy Gyula Sighisoara, Benze Irma Cluj, Bornemissza Ágnes Cluj, Pomneri Iona Oradea, Glasz Rudolf Timisoara, Selesy Maria Simleul Silvaniei, Kemmer Matilda Timisoara, Velceanu Gizella Timisoara, Hegedüs Iona Tg.-Mures, Fritsz Károly Cluj, Halmos Ottó Tg.-Mures, Ferenczy Rozália Cluj, Kádár Iona Timisoara, Jefeatak Margit Oradea, Gellinek József Simleul Silvaniei, Daume Erzsébet Cluj, Kozma Árpád Oradea, Weger Margit Sibiu, Jore Frigyes Braşov, Nagy Imre Oradea, Adorján Melchior Oradea, Ambrus Juliánna Georgheni,

Venczel Erzsébet Cluj, Buda Margit Teius, Szász Károly Sf. Gheorghe, Stief Francisc Cluj, Kutchera Antonia Timisoara, Görlich Amália Lugoj, Bittman Dávid Medias, Szentpétery Erzsébet Cluj, Barjakter Gyula Timisoara, Kovács Margit Aiud, Hans Barbara Timisoara, Király Jenő Satu-Mare, Harisch Antonia Alba-Iulia, Heins Antal Timisoara, Halmos János Orăştie, Lendvály Karola Oradea, Zoltán Olga Satu-Mare, Waieman Miklós Timisoara, Puhala Béla Cluj, Ribitschy Olga Timisoara, Reiner Róza Cluj, Monojlovici Olga Timisoara, Zimmermann Etelka Cluj, Szabó Katalin Beius, Neumayer Wolfgang Timisoara, Barkász Mária Satu-Mare, Szaocs Gizella Cluj, Isachievicz Olga Siret, Korbuly Gabriella Alba-Iulia, Kovács Etelka Cluj, Herli Margit Oradea, Kolozsváry Olga Cluj, Rottler János Petroşani, Renkó Anna Alba-Iulia, Pech Katalin Odorhei, Nagy Margit Oradea, Molnár Mária Deva, Molnár Zsuzsanna Braşov, Bagach Vilhelmina Timisoara, Boaiu Irén Sighisoara, Müller Géza Timisoara, Kovács Gábor Sighet, Loch Mária Timisoara, Maticza Pál Economat, Tóth Erzsébet Oradea, Stohmeyer Károly Satu-Mare, Kovács Emma Cluj, Magyar Erzsébet Satu-Mare, Lázár Emilia Braşov, Máthé Sarolta Tg.-Mures, Treibál Hermina Sibiu, Xantus Iona Mercurea-Ciuc, Martin Adela Timisoara, Megyeri József Timisoara, Mutzendorfer Erzsébet Timisoara, Németh Anna Timisoara, Wegscheider Mária Timisoara, Lehman Julia Timisoara, Lehman Gyula Timisoara, Bernardt Gyula Timisoara, Gottlieb Felicia Timisoara, Grochmal Pavel Timisoara, Szántó Etelka Simleul Silvaniei, Hinterseer Rozália Timisoara, Nagy Valéria Oradea, Tóth Anna Oradea, Patay Pavel Satu-Mare, Tamás Erzsébet Tg.-Mures, Bán Károly Braşov, Odí Gizella Dej. A táviró és távbeszélő társaságtól a hivatalos nyelv nem tudása miatt június 1-ével elbocsátottak a következők: László Ferenc, Schiller Terézia, Német Gábor, Vajda Iona, Boros Mária, Turcsányi Irén, Keller Ferenc, Hertvathy Erzsébet, Pap Irma, Nagy Katalin, Tay Etelka, Lengyel Luiza, Monzpart Olga, Fischer Aurélie, Stumpfoll Franciska, Kakaş Albert, Nagy Margit, Bogariu Irén, Kovács Margit, Kádár Iona, Zrinyi Irén, Szabó Jolán, Petz Etelka, Petz Iona, Márkus Anna, Sargu Zinovia, Orbán Erzsébet.

* **Immaculata-intézet** (Oradea, Str. Alexandri 17.), nyilvánossági joggal bíró magyar tannyelvű, 4 osztályú elemi leányiskolájába, 4 osztályú leánygimnáziumába és az óvónőképző V., VII. osztályába bejáró- és bennlakó növendéket felvesszünk a jövő tanévre. A gimnázium I. osztályába a felvételt június 20-án reggel 8 órakor kezdődik. Tájékoztatót kívánatra szívesen küld az igazgatóság.

Egy magyar főúr súlyos autószerencsétlensége. Ceglédbercelről jelentik: Kedden délután a község határában gépkocsiszerencsétlenség történt. Báró **Séteny-Ambrózy György** 51 éves földbirtokos, volt hírneves urlóvas, a Mária Terézia-rend lovagja, személygépkocsiján túséri birtokáról Budapest felé tartott. A gépkocsit **Guroby István** 26 éves gépkocsivezető vezette. Mellette ült **Horváth Lajos** 49 éves komornyik. Ceglédbercel határában a gépkocsi kikerült egy parasztszekeret és közvetlenül utána egy kerékpárral került szembe, amely bizonytalanul haladt az utastestben. Amikor a gépkocsivezető úgy irányította a kocsit, hogy kikerülje a kerékpárt, árokba borult és háromszor megfordult. A kocsi teteje összetört, Ambrózy ballába eltört, a kocsivezető a fején sebesült meg, a komornyik borda- és lapockatörést és agyrázkódást szenvedett. A sebesülteket a Verebély-klinikára szállították.

Egy ismeretlen autóbussz taszította a Dunába Taska János taxisoőr által vezetett gépkocsit. Budapestről jelentik: A Margit-hídi halálautó halott vezetőjét, Taska Jánost felboncolták. A boncolás megállapította, hogy a gépkocsivezető elve került a vízbe s halálát fulladás okozta. Homlokának baloldalán nagyobb zuzott seb látható s az üvegszilánkok nyakizmaikat is elvágták. Tehát nem szívbaja okozta a katasztrófát, amint először hitték. A szerencsétlenség ügyében egyébként kedden újabb adatokat kapott a nyomozás. A kéktaxi elnökének részéről ugyanis bejelentés történt, amely szerint az egyik kéktaxivezetőnek egy eddig ismeretlen férfi kijelentette, hogy egy barátja látta a szerencsétlenség lefolyását s azt állítja, hogy a kéktaxi egy vidéki társasgépkocsi taszította föl a járdára s így zuhant a Dunába. Az autóbussz Pest felől jött a hid közepén. Amikor Taska János, a kéktaxi vezetője látta, hogy az autóbussz nem kerülhet ki, balra fordította a kormányt, hogy egészen a járda mellé lapuljon. Akkor az autóbussz beleütött a gépkocsi hátsó részébe. Taska ráesett a kormánykerékre, lábával véletlenül rálépett a pedálra és így történt, hogy a kocsi teljes sebességgel felrohant a járdára, majd áttört a vaskorlátot s a Dunába zuhant. Az ismeretlen bejelentő s a társasgépkocsi után megindult a nyomozás. Itt említjük meg, hogy a margithídi autószerencsétlenséghez hasonló, de kevésbé tragikus végződött baleset történt tizenöt évvel ezelőtt a Kéményseprő vendéglő tulajdonosával, **Wald Györggyel**, akinek autóját ugyanazon a helyen vezette neki a hidkorlátnak a sofőr, mint ahol a szerencsétlen Taska János. A kocsi azonban fennakadt a korlátlan, nem ütötte keresztül azt s most jön a fantasztikum: a járókelők holtan emelték ki a volán mellől a sofőrt, aki nem volt más, mint **Pataky Jucinak**, a Király Színházban tavaly vendégzerepelt alacsonytermetű fekete artista-primadonnának az édesapja, szívvelhűdést kapott a volán mellett, amelyet görcsösen szorított a halál pillanatában.

Shakespeare szülőházának hetvenkétezer látogatója volt az utóbbi évben. A Shakespeare-kultusz ismét emelkedőben van. Legalább is ezt az örvendős hírt közlik a londoni lapok, amelyekben azelőtt sok panasz volt olvasható, hogy az angol közönség már nem érdeklődik annyira a költő emléke iránt. Hogy ismét emelkedőben van a Shakespeare-kultusz, ezt abból a statisztikából merítik az angol lapok, amelyet Shakespeare szülőházának gondnoka tett közzé. Stratford-on-Avon büszkeségének, Shakespeare szülőházának gondnoka ugyanis közli, hogy az elmúlt esztendőben hetvenkétezer idegen érkezett a városba, csak azért, hogy meglátogassa a költő szülőházát és megtekintse az ottani ereklyéket. Ez a szám az előző évek látogatási számához viszonyítva, jelentékeny emelkedést mutat, ami annyit jelent, hogy Shakespeare tisztelete ismét erősebben feléledt az angolokban.

Szobrot emel a „Szózat” költőjének halás szülőfalujában. Budapestről jelentik: A fehérmegyei Kápolnásnév községében rövidesen szobrot emelnek a falu nagy szülőltjének, **Vörösmarty Mihálynak**, abból az alkalomból, hogy a költő kerekén egy évszázaddal ezelőtt írta meg a „Szózat”-ot.

* **A Banca Iliescu S. A. Cluj igazgatósága** elhatározta, hogy lemond az Állami Osztályosországi fűelárusítási megbízásáról, a 11-ik sorszámmal kezdődőleg. Az Állami Osztályosországi bucuresti igazgatósága ezen lemondó határozatot tudomásul vette és a sorsjegyek árusítását saját kezelésébe veszi át „Colectura Oficială” elnevezés alatt. Oradeai fiók továbbra is a Bulv. Reg. Ferdinand No. 11. (Casa Nationala-épület).

Gyógytorna- (Zander) intézet

Str. Reg. Carol II. 10 az udvarban.

Nyitva d. u. 4—5-ig

Elvágta a vonat a vasuti ör feleségét, mert kiskacsáit akarta megmenteni. Timisoara. Saját tud. Halálos baleset történt a Timisoara—Arad közötti vasútvonalon, néhány apró kacsa miatt. Az Arad felől jövő személyvonat Mertisoara állomás után vasuti őrházhoz érkezett és teljes sebességgel haladt tovább, amikor a vonatot hirtelen le kellett fékezni. A mozdonyvezető váratlanul egy asszonyt látott felbukkanni a mozdony előtt. Teljes erejével lefékezett, de már késő volt. A mozdony elkapta a szerencsétlen asszonyt. Mire a vonat megállt, a mozdonyon kívül már több kocsi is áthaladt a szerencsétlen asszony testén, amelyet kettévágva huztak ki a kerekek alól. Megállapították ezután, hogy a szerencsétlenség áldozata **Orz György** vasuti ör felesége. A vasuti ör helyett ezuttal a feleségének kellett volna szolgálatot teljesíteni. Ki is állt már az őrház elé, a kezébe vette a jelzőlámpát s ekkor észrevette, hogy fiatal kacsái a sinek között tipegnek. Átugrott a sineken s amikor már az utolsó is megmentette a sinekről, akkor ért oda a vonat, amely őt tiporta el.

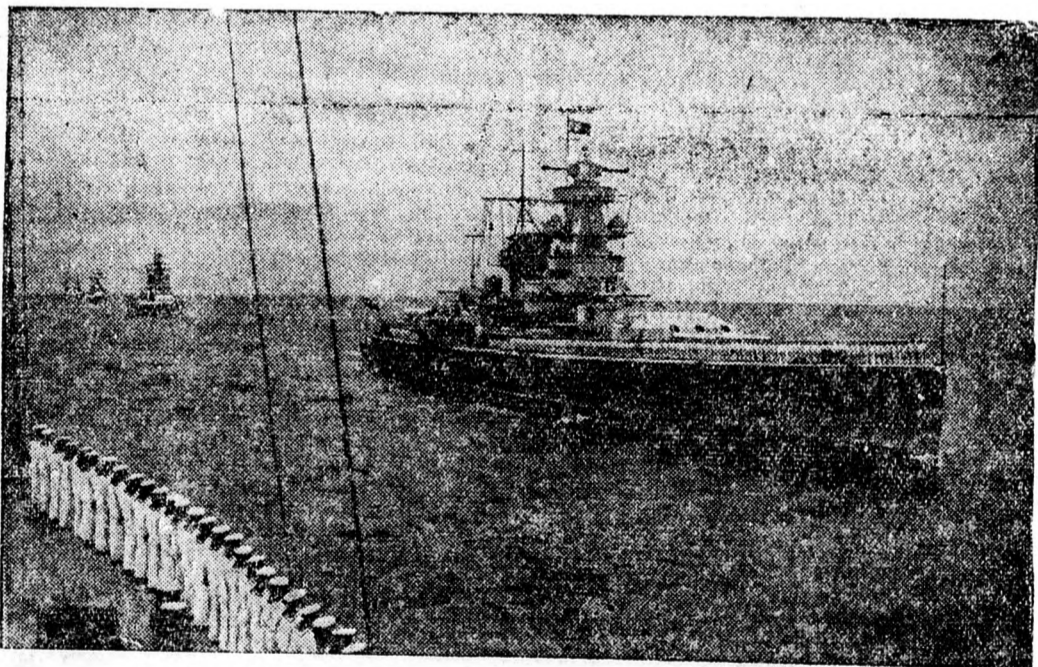
* **Gyakran visszatérő székszorulás, rossz emésztés, vastagbélhurut, felfuvarlás, oldalfájás, légzési zavar, szivdobogás, fejnnyomás, fülzúgás, szédülés és lehangolettség esetén a természetes „Terenc József” keserűvíz gyorsan megőnkíti a gyomor és a belek működését, az emésztést rendezi, megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Számos kiváló orvos a **Terenc József** vizet beféregzőkúráknál is igen jó eredménnyel alkalmazza. Az orvosok ajánlják.**

Megjelent „A nap”. Ez a kitűnően szerkesztett képes folyóirat havonként jelenik meg, legutóbbi számának tartalmából megemlítjük az alábbiakat: Az Atya örökében (Vorbuchner a. püspök arcképével), Dr Sulyok István: „De mi lesz velünk és a mi gyermekeinkkel?” 40. I. O. C., Negyven katolikus munkás ifju. Dr Sztrihich Pálné: Istenország—Emberország, Stadler Frieda: „Adjuk el a varrógépet”, F. M.: Miért kell messzebb is látnunk? Mit akar a Szociális Testvérek Társasága, „Kifogytam mindenből...” (Egy fiatal leányhoz), A vezér. (Magyar népmese). Sch K.: Egy parasztasszony, aki szentet nevel... Főiskolásaink dalosestjén, Dr Nagy András: Asszonyom, mi lette? „Szeretném, ha szeretnének...” (Stadler Frieda új könyve) „A nap” előfizetési ára egész évre 70 lei, szerkesztősége és kiadóhivatala: Cluj, Str. Grigorescu 35.

Az „Ellenőr”, Tóth Sándor politikai, kritikai és közgazdasági lapjának új száma május 31-én jelent meg olyan tartalommal, amely az olvasóközönség minden rétegét érdekli. A nívósan szerkesztett lap legújabb számának tartalmából kiemeljük: Tóth Sándor: A Magyar Párt átszervezéséhez, Tabéry Géza: Hogyha a Megváltó holttestét megtalálják, Hegedűs Nándor cikke a zsidókról és a nemzeti-parasztpártól, Dénes Sándor: Lükő Béla, az ember, Székely Béla: Rablanc-paragrafus, Hangay Oktáv, az egykori clujji „Dzsingisz kán” a német vezedelemről, Vad támadás Ady Endre ellen, 15 évi kényszermondát az autóval gázoló hölgyeknek, Makkai püspök távozásához, Borsszemek, Baradlai László cikkei, Oradeai lapok csatája egy hirdetés körül, A régi igazgatósági tag és napidija stb. cikkeket. Megszokottan jólinformált és érdekes az „Ellenőr” közgazdasági rovata. A lap kapható mindenhütt, ahol lapot árulnak.

Orbán Zsuzsa modern székely festőművész kiállítása Oradeán

A modern festőművészet remekeivel lepta meg Oradea műértő közönségét egy fiatal festőművész: **Orbán Zsuzsa**, aki pár nap előtt aránylag kevés, de annál értékesebb képével rendezett kiállítást az Újságíró Klub nyári helyiségének üvegpavilonjában. Neve már ismerős minifélek is, a budapesti Nemzeti Szalonból, amely több képét befogadta s ez már magában elegendő kritika, ha nem is olvastuk volna a képzőművészeti kritikával foglalkozó újságok elismerő sorait. Szembeálló képe a mostai kiállításán a „Cséplés”, amely azonnal éreztette velünk, hogy ez a tehetséges, fiatal festő a modern magyar piktura egyik legnagyobbikának **Vaszary**-nak volt a tanítványa — de letompított színeit az is mutatják, hogy székely, akinek szülőföldjén a déli nap heve sem ontja a tüzet. Az ardeai festők színeiben mindig megtalálható bizonyos hidegség, a tájnak átalakító ereje egész életükre kihat, szinkeresésükben mindig feltehető ismerni az ardealit, a Mures folyó mentit, A Cséplésen kívül a „Pipacsok”, „Havas utca”, „Itatás a Mures folyón”, „Hegyek között” című képeit állította ki a pesti Nemzeti Szalon és egy vörös hajú nő arcképét. Ennél az arcképnél érdekesen jelenik meg a modern festőművészet jellegzetessége, hogy felfokozza ugyan a színeket s a méreteket, de azért a modell még az utcán is megismerik azok, akik a különösnek tetsző portrét a kiállításon látták. A modern piktura feladata formák, hogy a színek keverésével hogyan lehet kihozni emberi érzéseket. És ez a város, amely mindig foglalkozt vlt mindenben azirant, ami új s ismeri a képzőművészet legfrissebb irányait, szívesen fogadta **Orbán Zsuzsa** festőművész képeit s már többet megvásároltak az első napok alatt. Innen egy hó mulva Bucurestibe megy tárlatot rendezni s innen Londonba. Kár hogy egy téves információ folytán csak néhány képét hozta el, igaz, hogy a legjavából azokat, amik művészetének tökéletes kifejezői. A természeti tájak szépségének gyönyörű s érdekes megoldását látjuk a Naplemente című képén, valamint a Hegyek közötti képen, ahol viszont a reggeli köd ül a még halnali homályban felelő hegyeket. Meg kell nézni **Orbán Zsuzsa** kiállítását mindenkinek, aki a magyar festőművészet, helyesebben a székely piktura iránt érdeklődik, mert egy zseniális speciálisan ardeai modern festőművésznek immár kibontakozásban levő s nagyon sok ígéretet s erőt mutató művészetében gyönyörködhet. A délelőtti órákban azok is megtekinthetik, akik a klubnak nem tagjai.

A német hajóraj gyakorlatozása az Északi-tengeren.

A német hadihajóraj megkezdte nagy gyakorlatait a Kiel melletti partoknál. Képünkön **Hitler Adolf** vezérkancellár a „Grille” nevű hadicirkáló fedélzetén fogadja a felvonuló tengerészek tiszteletét.

KÖZGAZDASÁG

Megalapították az ország első automobilgyárát

Timisoara közelében akarták felállítani, de Brasov környékén engedélyezték. — Még ezidén megkezdik az építkezést és a gépi felszerelések szállítását. — Vámmentesen hozzák be a gépeket Amerikából. Belföldi és amerikai román tőke. — Tízezer kocsi évi teljesítőképesség

Automobilok, traktorok és tankok előállítására rendezkedik be a gyár

Timisoara. Saját tud. Miként értesülünk, az ország első automobilgyárát alapították most meg s annak realizálásához még ebben az évben hozzáfognak. Ezzel a román nagyipar mindenestire jelentős, reprezentatív ággal gyarapodik és gazdagodik. Az új gyár jelentőségét ezenkívül még fokozza, hogy a vállalkozás természetesen igen sok új munkaalkalmat jelent, annál is inkább, mivel úgy tervezik, hogy a termeléshez szükséges minden anyagot idővel tisztára belföldön akarják beszerezni. A gyár jellege különben — miként tovább értesülünk — úgy a vezetést, mint pedig a tőkét tekintve, román lesz, mert habár a tőke jelentős része az Ujvilágból származik át, úgy szervezték meg a dolgot, hogy az oda kivándorolt románok pénzét vonták be az érdekeltébe.

Az érdekes gyáralapításról a következő részleteket sikerült megtudnunk:

A belföldi automobilgyár terve eredetileg Crisan Miklós Timisoara város villanytelepének mérnökétől indult ki. Crisan mérnök a tavaly Amerikában járt. A mérnöknek volt egy néhány eredeti találmánya, amely autókalkulációs tőkésítését célozta. Találmányai értékesítése végett ment át az Ujvilágba és amellyel igyekezett régi terve megvalósításához látni. S ez a terv éppen egy, az országban szervezendő automobilgyár alapításában állt. És érdeklődése sikerrel is járt. A gyárat az eredeti terv szerint Timisoara közvetlen közelében építették volna, azonban az engedélyt a Brasov környékén lévő Codlea község területére kapták meg. A gyár céljaira száz holdnyi területet is kaptak ott a gyáralapítók és a terv megvalósításának időpontját egy további engedélytől tették függővé. Ezt az engedélyt most meg is kapták s ez arra szól, hogy a gyártelep létesítéséhez szükséges gépi berendezéseket Amerikából vámmentesen szállíthatják. Ezzel aztán meg is indul a terv realizálása.

Az Uj Lapok munkatársának alkalma volt Crisan mérnökkel, az automobilgyár kezdeményezőjével és szervezőjével beszélgetést folytatni s tőle közvetlenül sikerült számos érdekes részletet megtudni.

Crisan Miklós mérnök ma harminc éves, tehát aránylag fiatal ember. Atyja annakidején, még a magyar impérium idején pénzügyigazgató volt Deva, majd Aiud városban s jelenleg mint nyugdíjas Timisoarán él. Crisan mérnök már mint gyermek készült a technikai pályára s az Arad városában fennállt MARTA automobilgyár R. T-nál egy évig inaskodott. Ugyanakkor — ez szintén a magyar impérium idején volt, — mint magántanuló végezte el a középiskola negyedik osztályát. Különböző Hategen született. Később gépész lett Deva villanytelepén s gépész-szakkönyvet is írt — ugyanakkor a középiskola nyolcadik osztályát végezte el magánúton. Mérnöki oklevelét Timisoara politechnikumán szerezte. A sofőrvizsgákra már

akkor delegálták, amikor a műegyetem második évfolyamának hallgatója volt, jelenleg az állami sofőriskola vezetője s egyben a városi villanytelep mérnöke.

Az automobilgyárát *Uzinele Romana de Automobile*nek fogják nevezni, mondotta Crisan mérnök a beszélgetés során. A gyár belföldi és főleg amerikai román tőkével létesül, gyártmányai *Codlea* — a község neve, amelyen a telepet felállítják —, vagy pedig *Carpat* néven kerülnek forgalomba. Természetesen a gyártmányok exportjára is számítanak.

Crisan mérnök további kijelentései szerint Amerikában félmillió kivándorolt román él. Így sikerült amerikai román tőkét összehoznia, úgyhogy a pénz s a nyereség az országban marad, mert az érdekeltek vagy maguk jönnek át s a gyárvállalatban tevékenykednek, vagy úgy számítanak, hogy öreg napjaikra térnek vissza az Ujvilágból. Ötéves tervet állítottak fel egyidejűleg, mégpedig egyelőre. Az első évre esik a gyári épületek emelése és a gépi berendezés szállítása. Még ezidén megkezdik a Brasov környékén lévő Codlea község területén az építkezéseket s a gépeknek Amerikából való átszállítását. Az ötéves terv különben odatendál, hogy az öt év leforgásával már odáig hozzák a dolgot, hogy minden alkatrészt már a gyártelepen állítsanak elő. Az országban sok priméryananyag van s az Amerikából szállítandó gépekkel ezt nagyszerűen feldolgozhatják, így például itt állítják elő a legfinomabb acélokat is. Az autógumikat például az első időben szintén Amerikából hozzák, később már csak a nyersanyagot importálják s végül a szükséges nyersanyagot is itt akarják termelni, úgyhogy tényleg minden a belföldről kerüljön ki. A gépi berendezés, amelyet Amerikából importálnak, mintegy négyszáz millió leinyi értéket reprezentál, úgyhogy a kezdőtőke, amellyel a gyár megindul, körülbelül hétszáz millióra tehető. Néhány év alatt a tőkét felfejlesztik egy milliárd leire.

Különböző amerikai autógyárakban négy román mérnököt talált Crisan mérnök és igyekezett ezek közreműködését megnyerni. Elsősorban Madince János főmérnök szegődött mellé, aki most Amerikából Timisoara városba is érkezett, hogy a gyár szervezésében résztvegyen. Ez a Madince harminchat éves és Oravita környékéről való. Nagyszülei ott is élnek, míg anyját kivitték Amerikába. Madince fiatalon került Amerikába, ott lett mérnök s ma a Chrysler-művek főmérnöke. Miután az új vállalkozás a kormánytól és más illetékes helyről minden lehető támogatást megkap, Madince valószínűleg kilép a Chrysler-gyárak kötelékéből s az új gyár vezetésében vesz tevékeny részt. Hamarosan hazatér Amerikából egy Russu nevű mérnök is, aki jelenleg a Ford-műveknél működik és szintén beép az új gyárba. Russu Hunedoara megyéből való.

Amerikában — mondotta Crisan mérnök — különböző autógyárakban a múlt hónapban összesen négyszázezer gépkocsit állítottak elő. Ez az amerikai autóipar egy havi termelése. Az új gyár termelőképessége évi tízezer kocsihoz fog rugni. Az első évekre háromezer — ötezer kocsi kontemplálunk és mihamarabon, azonnal hozzáfognak a gyártáshoz. Hiszen a gyárvállalat a jövő évi május 10-iki ünnepi felvonuláson már gépkocsijait is fel akarja vonultatni, Bucuresti, esetleg Timisoara városban is. A modellt, amelyet itt bevezetnek, még a tavaly dolgozta ki Crisan mérnök Madince főmérnökkel egyetemben, Amerikában. Madince főmérnök terve szerint a Chrysler-művek már sok újítást vezettek be, az ő modelje szerint épített új típusú kocsik egyikét most magával is hozta.

Ezzel akart Crisan mérnök a Bucuresti Hónappal kapcsolatos autóversenyen új rekordot felállítani és a Timisoara és Bucuresti közti utat hét óra alatt megfutni. (Tavaly nyolc óra két perces idővel második díjat nyert.) Az itt előállítandó autók típusa olyan lesz, hogy az teljesen megfeleljen az itteni utak állapotának. Nem lehet, mondotta a mérnök, amerikai mértékkel mérni, hiszen ott aszfaltutak vannak. Terveznek személykocsikat. A kisebbfajta, úgynevezett népszerű kocsit hetvenöt ezer leibe fog kerülni; a luxuskocsi körülbelül száznegyven ezer leibe. Gyártanak aztán teherautókat is és végül berendezkednek traktorok előállítására és tankok készítésére. A tankokat természetesen a román hadsereg részére készítik. Hat hengeres motorokkal kezdik az automobilgyártást.

Természetes, mondotta még a mérnök, hogy az új gyárvállalkozás igen sok munkaalkalmat fog nyújtani. Hiszen mindenféle téren működő szakemberek közreműködésére is szükség lesz. Különböző elismert mérnökembereknek is akad majd mindenféle munka.

Schiff Béla.

A közgazdaság apró hírei

(Bucuresti.) A gazdasági minisztériumból kiszivárgott hírek szerint a biztosítótársaságok ellenőrzésére kormánybizottságot állítanak.

(Satu-Mare.) A város 3 milliós befektetéssel átépíti a villamosművek berendezését. A megbízást a bucuresti H. Jasz cég kapta.

(Budapest.) A „Hangya” Szövetkezeti Múzeumot alapít, melyben a szövetkezeti mozgalomra vonatkozó írásos és tárgyi emlékeket gyűjtik össze.

(Budapest.) A Ganz-gyár 30 darab sinautóbusz szállítására kapott megrendelést a kairói vasúttigazgatóságtól.

(Timisoara.) A Banatban rekord-gabona-termésre számítanak. A kalászos fejlődése szokatlanul tökéletes és minden jel arra mutat, hogy az aratási eredmények minden várakozást kielégítenek.

(Bucuresti.) A pénzügyminiszter megállapítása szerint az állami bevételek kedvezően folynak be s lényegesen meghaladják a múltévi eredményeket.

(London.) A szovjet az elmúlt év folyamán 21.783 ezer font értékű fizetést teljesített angol cégeknek, amely összegben benne vannak úgy az 1934/35. évben adott szovjetmegrendelések fedezeti összegei, mint a technikai segítség ellenértékei s az angol hajótér igénybevételeinek díjai. Az Angliának eladott árukért a szovjet 1935-ben 21 millió fontot kapott úgy, hogy az angol-orosz fizetési mérleg az elmúlt évben Oroszország terhére kerekén 0.78 millió fonttal passív.

A „Szövetkezeti Értesítő” júniusi száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Cikkszerzők: Szakáts Miklós (Az I. G. Ducai kendergyárról), dr. Borbély Lajos (Gazdasági szakosztályok), dr. Szemesi Béla (Szövetkezeti gyümölcs- és tejértékesítés), Vári Domokos (A falu gépei), Hírnyag és hivatalos rész egészíti ki az értesítő ezúttal is eleven legújabb számát.

Újabb ingyenes méhészeti tanfolyamok. Az EME a folyó évben három jól sikerült méhészeti tanfolyamot rendezett Ardealban s a negyedik most nyílt meg a napokban Clujon. A folyó évben a következő községekben és időben óhajt tanfolyamokat rendezni az egyesület: Diciosánmartin június 28—július 8-ig; Careiban (Satu-Mare megye) július 13—23 napjai között; Sălárd július 27-től augusztus 6-ig; Ocna Muresului (Alba megye) aug. 11-től 21-ig; Aiudon (Alba megye) aug. 24—szept. 2 között és Clujon szeptember 14—24 között. A földművelésügyi minisztériumhoz a tanfolyam iránti kérvényt az egyesület beadta. Az egyesület tanfolyamokra jelentkezéseket elfogad az EME titkári hivatala, Cluj, Str. Andrei Muresan 10.

Megjelent a háborús regények legújabb remeke.

P. Markó Marcell O. F. M.

Szibérián át a kolostorig

195 oldalas könyv. Első oldalától az utolsóig lebilincselően érdekes.

Ara 60 lei és 10 lei portó

Kapható könyvosztályunknál

SPORT

Liverpool legyőzte Timisoara válogatottját is

Bucurestiből jelentik: Az FC Liverpool második fővárosi mérkőzésén Timisoara válogatottjával játszott, ami nehezebb diónak bizonyult, mint a Venus. A két csapat között magas színvonalu játék alakult ki, az angolok némi szerencsével biztosították 2:1 (1:1) arányu győzelmüket. Az eldöntetlen igazságosabb lett volna. Dobay lőtte a vezetőgólt. Norman egyetlen szünet után ő lőtte a győztes gólt is. Schwartz vasárnap Lupentben megsérült, helyette P. Vălcov játszott. Hiányát nagyon megérezték a timisoaraiak.

Cramm legyőzte Perryt

Párizsból jelentik: A francia tenisz-bajnokság férfiegyes döntőjében a német Cramm és az angol Perry találkozott. A döntőben Cramm 6:0, 2:6, 6:2, 2:6, 6:0 arányban, ha öt szettben is, de biztosan verte a világranglista első Perryt. A női egyes döntőjében Sperling-Krahwinkel 6:3, 6:4 arányban győzött Mathieu ellen.

A Nemzeti Bajnokság állása:

1. Ripensia	18	11	4	3	50:30	26
2. AMTE	19	10	5	4	33:21	25
3. CAO	18	8	5	5	33:26	21
4. Gloria	19	9	2	8	41:44	20
5. Juventus	16	7	3	6	33:24	17
6. Venus	16	6	5	5	34:28	17
7. Kinizsi	19	7	2	10	37:51	16
8. Unirea Tricolor	17	6	4	7	43:42	16
9. Crisana	18	6	3	9	39:38	15
10. Victoria	19	6	3	10	34:51	15
11. CFR	17	7	0	10	37:38	14
12. Universitatea	18	5	2	11	25:47	12

A „minősítők” állása:

1—2. Ilsa	3	2	0	1	8:6	4
1—2. Phönix	3	2	0	1	8:6	4
3. IAR	2	1	0	1	4:1	2
4. Franco Romana	2	1	0	1	3:6	2
5. Victoria	2	0	0	2	2:6	0

A Phönix tehát az Ilsa váratlan veresége után beérte a gyanjuipari csapatot.

Prága nyerte a három főváros atlétikai viadalát. Bucurestiből jelentik: A Prága—Bucuresti—Belgrád hármas atlétikai viadalt Prága nyerte meg biztos fölényrel. A pontverseny eredménye: 1. Prága 122 pont, 2. Bucuresti 85 p. 3. Belgrád 51 p.

A Ferencváros nem fogadja el Mieszt a KK mérkőzése bírójának. Budapestről jelentik: A magyar sportsajtó a felháborodás hangján ír Mieszt osztrák bíróról, aki a vasárnapi olasz-magyar mérkőzést vezette. Mieszt vasárnapi szereplésének utóhatása, hogy a Ferencváros, amelynek a Slavia elleni első KK-mérkőzésére éppen az osztrák játékvezetőt küldte ki, a kupabizottság beadványt intézett a bizottsághoz, hogy a bírót cseréljék ki. A Ferencváros beadványában előadja, hogy Mieszt vagy elfozult a magyarokkal szemben, vagy pedig nincs tisztában a játékvezetés elemi ismereteivel. Mindkét eset az ellen szól, hogy fontos mérkőzések vezetését reábizzzák.

Ausztrália legyőzte USA-t. Philadelphiből jelentik: Ausztrália teniszcsapata 3:2 arányban nyerte az USA elleni DC mérkőzést. Az amerikai zóna győztese tehát, mint az előre megjósoltuk, Ausztrália lett.

TEKE

Két cluji csapat vendégjátéka Oradeán. Szombaton este a Katolikus Köri Török-pályán folyt le a cluji Iris vendégjátéka. Eredmények: Electrica—Iris 210—196, Iris—Dragos Voda 257—184, Iris—Feix 150—177, Iris—Gloria 237—232. — Vasárnap a Palace-pályán a cluji Matador is indult. Eredmények: Matador—Iris 264—183, cluji Matador—Oradeai Matador 248—246, Oradeai Matador—Cluji Matador revans 202—165, Cluji Matador—Törökvis 171—163, Törökvis—Iris 231—198, Oradeai Matador női csapat—Cluji Matador női csapat 59—58.

RÁDIÓ

Csütörtök, június 4.

Bucuresti. 6.30 Reggeli műsor. 13 Lemezek. 13.40 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.30 Lemezek. Hírek. 18 Sibiceanu-zenekar. 20 Felolvasás. 20.20 Operettlemezek. 21.15 Üzenetek. 21.30 Kis rádiózenekar. 21.30 Csak Bucuresti: A filmharmónikusok négyesének hangversenye. 22.05 Csak Bucuresti: Istratty Edgar énekel. 22.45 Delavrancea Cella zongorázik. 23.20 Lemezek. Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 „Sebők Zsigmond emlékezete”. 11.45 „Teendők a turacsónak körül”. 12.10 Vizjelzés. 13 Harangszó. 13.05 A Mária Terézia I. honvédekzenekar. 14.20 Időjelzés. 14.30 Flesch Imre énekel. Sebestyén Sándor gondolkázik. 15.40 Hírek. 17.15 „A háztatársról”. 17.45 Időjelzés. 18 „A gyümölcsfák zöld nyese”. 18.30 A rádió szalonzenekara. 19.20 „Az ezer tó országában”. 19.50 Szilágyi Imre emlékezete. 20.50 „Gimnazisták”. 21.15 Budapesti Hangverseny zenekar. 23.05 Rácz Béla és cigányzenekara muzsikál. 23.45 Németnyelvű előadás. 24 Hanglemezek.

Budapest II. 18 „XI. Ince pápa és Buda felszabadítása”. 19.50 Angol nyelvoktatás. 20.20 „Az impresszionista festészet forradalma”. 21.15 Hírek. 21.35 Operettársulatok.

Péntek, június 5.

Bucuresti. 6.30 Reggeli műsor. 13 Lemezek. 13.40 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.30 Lemezek. 15 Hírek. 18 Marcu-zenekar. 18 Felolvasás. 19.55 Felolvasás. 20.15 Felolvasás. 20.30 Opera lemezek. 23.55 Hírek. 24 Rádiózenekar. Majd klasszikus lemezek.

Budapest I. 7.45 Torna. Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 „Időszerű szemle”. 11.45 „Ifjúsági közlemények. 12.10 Vizjelzés. 13 Harang-

Uj könyv!

P. Trefán Leonárd:

Mosolygó tájak

A kiváló hitszónok és író művészi írásainak legújabb gyűjteménye. Ára 50 lei és 15 lei portó.

Kapható könyvosztályunknál.

szó. 13.05 Bertók Vili és cigányzenekara. 14.40 Egyetemi Énekkarok Énekműgyese. 15.40 Hírek 16 A jótékonycélu m. kir. állami sorsjáték húzása. 17.15 A rádió diákfelőrája. 17.45 Időjelzés. 18 Horváth Gyula és cigányzenekara. 19.10 „Esterházy Károly püspök és az egri liceum”. 19.40 A rádió szalonzenekara. 20.45 A rádió külügyi negyedőrája. 21 Hanglemezek. 21.50 Az Operaház előadásának ismertetése. 21.55 Az Operaház előadásának közvetítése. „Tannhäuser”. Az előadás után Komor Géza jazzzenekarának műsora.

Budapest II. 19.45 Gyorsírótanfolyam. 20.30 Az Operaház előadásának közvetítése. „Tannhäuser”. 22 Berend Endre szalonzenekarának műsora.

Szombat, június 6.

Bucuresti. 6.30 Reggeli műsor. 13 Lemezek. 13.40 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.30 Lemezek. 15 Hírek. 18 Katonazene. 19 Felolvasás. 19.15 Rádiózenekar. 20 Felolvasás. 20.20 Rádiózenekar. 21 Felolvasás. 21.15 Corologos-jazz. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 „Gyalogszánon az északi sark felé”. 12.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 A Liszt-emlékkiállítás ünnepélyes megnyitása. 14.20 Időjelzés. 13.30 A rádió szalonzenekara. 15.40 Hírek. 17.15 „Miért nem költözik el a veréb”. 17.45 Időjelzés. 18 „Mit üzen a rádió”. 18.35 A Szilágyi Erzsébet leánygimnázium énekkara. 19.25 „Régi történet a Duna mellől”. 19.55 Csorba Dezső és cigányzenekara. 21 „Most van a nap lemenőben”. 22.15 Zenei paródiák és tréfák. 23.30 Táncklemezek. 0.15 Farkas Béla és cigányzenekara muzsikál. Hírek.

Budapest II. A Szociális Missziótársulat előadása. 19.25 Csorba Dezső és cigányzenekara. 19.50 Mezőgazdasági felőra. 20.20 „Magyarok és ired”. 20.55 Pancso Wladigeroff műveiből zongorázik. 21.35 Hírek.

Főtisztelendő Piébániai Hivatal!

Ha templomot, iskolát vagy más egyházi épületet kell építeni, átalakítani, tatarozni, szívesen felajánlom szolgáltatásomat. Megkeresésre saját költségemen a helyszínre utazom és ott helyben elkészítem költségvetésemet, amely minden más ajánlatnál méltányosabb lesz. Régi gyakorlatom, kiváló szakembereim, nagy üzleti öszeköttetésem lehetővé tették, hogy mindenütt a legnagyobb megelégedésre dolgozhattam. Legyen szabad például megemlíteni, hogy a baia-spiei gyönyörű templom renoválásánál dr. Czumbe! Lajos piébános úr legmesszebbmenő elismerését nyertem meg.

Kiváló tisztelettel:

BALINT DANIEL

építő vállalkozó. Oradea, Str. Academiei No. 2.
Telefon: 43.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja azavankint 3 lei, vastagabb betűvel: 8 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény).
Cím a kiadóban 10 lei.

„AS” UJ TÉGLATELEP. Mielőtt téglát szücségletét beszerezne építkezéséhez, SAJÁT ERDEKÉBEN tekintse meg az új „AS” téglát. Merem állítani a legjobb minőség Oradeán. Telep: Veneția, Jónás-telep. Minta terakat: Comertul Lemnului, Piata Mihail Viteazul și a Tuzloto laktanyában. M. Sărac, Str. Gen. Moșoiu No. 9. Telef. sz. 16.

Adás-vétel

Gyermekbicikli és egy pár törpe papagáj eladó. Oradea, Str. Nic. Zsiga 52.

Gyermekkosci jókarban levő, nikkelezett, eladó. Lobotka, Oradea, Str. Sinaia 25. (Nigesz-telep, állomás mögött.)

Lakás

Kiadó 2 szoba-konyha lakás június 1-re. Női szövet és selyemruhák eladók. Ugyanott több méter rézcső, függönyrudnak is megfelel, eladó. Oradea, Str. Ioan Ciordas No. 38.

Kiadó szoba, konyha, speiz. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55.

Bútorozott szoba jún. 1-től kiadó. Oradea, Str. Moldova No. 18.

Kiadó két és három szobás lakás augusztus 1-re. Oradea, Str. Duca 15.

Különféle

LAPARUSITASRA emberek magas számlékkal felvételnek. Jelenkezés a kiadóhivatalban.

PUHA ÖLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Alkalmazás

Gyermekszertető leányt, aki takarítás-hoz is ért, július 1-re felveszek. Sándor János, Oradea, Str. Praporgescu 6.

Mindenes szakácsnőt jó bizonyítvánnyal felveszek. Oradea, Strada Dimitrie Cantemir 57.

Legmodern ebb, legolcsóbb
STANDARD
vas- és rézbutorgyár
Oradea, Strada A. Lázár 10.
főházmuhely, Telef.: 707.

MARGUERITE BOURGET:

A megtört pecsét

(Regény).

A modern kor vajudó házassági problémáinak egyik érdekes esete. Tündöklő, forró és színes regény, az új francia társadalom és francia vidék remek rajza.

Ára 95 lei és 15 lei portó.

Kapható könyvosztályunkban.